

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „PAGRINDINĖS PASLAUGOS IR KAIMŲ ATNAUJINIMAS KAIMO VIETOVĖSE“ VEIKLOS SRIČIŲ „PARAMA INVESTICIJOMS Į VISŲ RŪŠIŲ MAŽOS APIMTIES INFRASTRUKTŪRĄ“ IR „PARAMA INVESTICIJOMS Į KAIMO KULTŪROS IR GAMTOS PAVELDĄ, KRAŠTOVAIZDĮ“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ, TAIKOMŲ NUO 2019 METŲ PATEIKTOMS PARAIŠKOMS, PATVIRTINIMO

2019 m. rugpjūčio 20 d. Nr. 3D-485

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 9.2 ir 9.10 papunkčiais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos partnerystės sutartį, patvirtintą Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014) 4234, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015) 842 (KPP), bei į Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatas ir siekdamas, kad būtų efektyviai panaudotos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšos, taip pat atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. vasario 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/288 (OL 2019 L 53, p. 14), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais

pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2018/1077 (OL 2018 L 194, p. 44),

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos sričių „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ ir „Parama investicijoms į kaimo kultūros ir gamtos paveldą, kraštovaizdį“ įgyvendinimo taisykles, taikomas nuo 2019 metų pateiktoms paraiškoms (pridedama).

L. e. žemės ūkio ministro pareigas

Giedrius Surplys

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2019 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. 3D-485

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„PAGRINDINĖS PASLAUGOS IR KAIMŲ ATNAUJINIMAS KAIMO VIETOVĖSE“
VEIKLOS SRIČIŲ „PARAMA INVESTICIJOMS Į VISŲ RŪŠIŲ MAŽOS APIMTIES
INFRASTRUKTŪRĄ“ IR „PARAMA INVESTICIJOMS Į KAIMO KULTŪROS IR
GAMTOS PAVELDĄ, KRAŠTOVAIZDĮ“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS, TAIKOMOS
NUO 2019 METŲ PATEIKTOMS PARAIŠKOMS**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos sričių „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ ir „Parama investicijoms į kaimo kultūros ir gamtos paveldą, kraštovaizdį“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2019 metų pateiktoms paraiškoms (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis:

1.1. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. vasario 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/288 (OL 2019 L 53, p. 14) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1305/2013);

1.2. 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 spalio 30 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/94 (OL 2019 L 19, p. 5);

1.3. 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2018/1077 (OL 2018 L 194, p. 44);

1.4. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos

fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1719 (OL 2018 L 291, p. 5), Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2016/568 (OL 2016 L 97, p. 1);

1.5. 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 907/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl mokėjimo agentūrų ir kitų įstaigų, finansų valdymo, sąskaitų patvirtinimo, užstatų ir dėl euro naudojimo (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 907/2014), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. balandžio 26 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2018/967 (OL 2018 L 174, p. 2);

1.6. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C (2015) 842 (KPP);

1.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“;

1.8. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

2. Taisyklės reglamentuoja paramos pagal KPP priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ (toliau – Priemonė) veiklos sritis „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ (kodas 7.2) ir „Parama investicijoms į kaimo kultūros ir gamtos paveldą, kraštovaizdį“ (kodas 7.6) administravimo tvarką, kai paramos prašoma projektams, įgyvendinamiems taikant regiono projektų planavimo būdą. Taisyklės taikomos pareiškėjams:

2.1. nuo 2019 metų rengiantiems ir teikiantiems projektinius pasiūlymus ir paramos paraiškas regionuose, kuriuose nėra sudarytų rezervinių regiono projektų sąrašų ir kuriuose yra nepanaudotas visas paramos lėšų regionui skirtas limitas, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. 3D-605 „Dėl Paramos lėšų limitų regionams skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Paramos lėšų regionui limitas);

2.2. nuo 2019 metų rengiantiems ir teikiantiems paramos paraiškas regionuose, kurie turi sudarytus rezervinius regiono projektų sąrašus ir yra nepanaudoję Paramos lėšų regionui limitą, kaip nurodyta Taisyklių 2.1 papunktyje. Jeigu rezerviniame regiono projektų sąrašė nepakanka

projektų visam Paramos lėšų regionui limitui išnaudoti arba pateikti projektai yra neaktualūs, pareiškėjai gali teikti projektinius pasiūlymus, kaip nurodyta Taisyklių 2.1 papunktyje.

II SKYRIUS

SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;

3.2. **ES** – Europos Sąjunga;

3.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;

3.4. **KPP** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa;

3.5. **Ministerija** – Žemės ūkio ministerija;

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Avarinis statinys** – kaip apibrėžta Statybos techninio reglamento STR 1.03.01:2016 „Statybiniai tyrimai. Statinio avarija“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-748 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.03.01:2016 „Statybiniai tyrimai. Statinio avarija“ patvirtinimo“, 4.3 papunktyje.

4.2. **Gamtos paveldo objektai** – kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje.

4.3. **Kaimo vietovė** – kaimas, miestelis ar kita gyvenamoji vietovė, kurios gyventojų skaičius neviršija 1 (vieno) tūkst., išskyrus Taisyklių 13.7.2 papunktyje nurodytą gyvenamąją vietovę.

4.4. **Mažos apimties kaimo vietovių infrastruktūra** (toliau – mažos apimties infrastruktūra) – pagal Priemonę remiama kaimo vietovių inžinerinė ir socialinė-ekonominė infrastruktūra, į kurią investuojant siekiama užtikrinti viešąjį interesą, o suma viešosios paramos projektui neviršija 200 000 Eur.

4.5. **Negyvenamojo pastato bendrojo naudojimo patalpos** – negyvenamojo pastato laiptinės, holai, koridoriai, galerijos, palėpės, sandėliai, rūšiai, pusrūšiai ir kitos patalpos, jei jos nuosavybės teise nepriklauso atskiriems patalpų savininkams ar tretiesiems asmenims.

4.6. **Negyvenamojo pastato bendrosios konstrukcijos** – pagrindinės negyvenamojo pastato konstrukcijos (pamatai, sienos, perdangos, stogas, laiptinių konstrukcijos), fasado konstrukciniai ir architektūriniai elementai.

4.7. **Negyvenamojo pastato inžinerinės sistemos** – negyvenamojo pastato naudojimo ir priežiūros tikslams, žmonių poreikiams tenkinti skirtos sistemos: vandentiekio, nuotekų šalinimo,

šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo, dujų, elektros, elektroninių ryšių, gaisrinės saugos ir gaisro aptikimo, pranešimo apie jį ir gesinimo, šiukšlių šalinimo, signalizacijos, liftų ir kitos sistemos kartu su jų reguliavimo, valdymo ir automatizavimo įranga.

4.8. Paramos lėšų regionui limitas – Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir bendrojo finansavimo lėšų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto didžiausia galima dalis konkretaus regiono projektams įgyvendinti pagal Priemonę nurodytuoju finansiniu laikotarpiu.

4.9. Prioritetinis regiono projektų sąrašas – Taisyklėse nustatytus reikalavimus atitinkantis regiono projektų, kurie neviršija paramos lėšų regionui limitu arba naujai sudaromo prioritetinio regiono projektų sąrašo paramos lėšų regionui limitu likučio (likutis susidaręs nuo regionui skirtu paramos lėšų limitu ir regiono sutaupytų lėšų, Taisyklių 90.1–90.7 papunkčiuose nurodytais atvejais), sąrašas, patvirtintas regiono plėtros tarybos. Apie regionų nepanaudotas paramos lėšų regionui limitu arba jo likučius Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos atitinkamą teritorinį skyrių, atliekantį regiono plėtros tarybos sekretoriato funkcijas (toliau – sekretoriatas), informuoja Agentūra.

4.10. Projektinis pasiūlymas dėl Priemonės įgyvendinimo (toliau – projektinis pasiūlymas) – atsižvelgiant į regiono poreikius parengtas Taisyklių 1 priede nustatytos formos dokumentas, kuriame pateikiama pagrindinė informacija (tikslas, veiklos, preliminarus biudžetas, siektini rezultatai ir pan.) apie planuojamą regiono projektą, kuriuo siekiama prisidėti prie Priemonės prioriteto ir jo tikslinės srities, horizontaliojo ir (arba) kompleksinio tikslų įgyvendinimo.

4.11. Projekto bendrosios išlaidos (toliau – bendrosios išlaidos) – rengiant ir įgyvendinant projektą patiriamos išlaidos: atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant dokumentų rengimą, kai šios išlaidos susijusios su nekilnojamojo turto statyba ir (arba) gerinimu, teritorijų ir viešųjų kultūros paveldo objektų tvarkymu, naujų įrenginių ir (arba) įrangos pirkimu, taip pat šio projekto viešinimo išlaidos.

4.12. Projekto įgyvendinimo laikotarpis – ne ilgesnis kaip 24 mėn. laikotarpis nuo projekto sutarties pasirašymo dienos iki paskutinio mokėjimo prašymo ir galutinės projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo dienos.

4.13. Rezervinis regiono projektų sąrašas – Taisyklėse nustatytus reikalavimus atitinkantis regiono projektų, kurie viršija paramos lėšų regionui limitu arba paramos lėšų regionui limitu likutį, sąrašas (sudaromas naujas rezervinis projektų sąrašas), patvirtintas regiono plėtros tarybos.

4.14. Regiono plėtros planas – regiono lygmens regioninės plėtros planavimo dokumentas, atitinkantis Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme nustatytus reikalavimus ir sąlygas.

4.15. **Savivaldybė** – kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, išskyrus miesto savivaldybę ir savivaldybę, kurios teritorija sutampa su jos centro teritorija.

4.16. **Saugomos teritorijos** – kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 2 straipsnio 32 dalyje ir jei saugomos teritorijos ribos yra Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastrė.

4.17. **Ūkio subjektas** – kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 22 dalyje.

4.18. **Vietinės reikšmės kelias** – kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje.

4.19. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

5. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai apibrėžti KPP, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Administravimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

III SKYRIUS

PRIEMONĖS PRIORITETAS IR JO TIKSLINĖ SRITIS, HORIZONTALUSIS IR KOMPLEKSINIS TIKSLAI

6. Projektu turi būti siekiama prisidėti prie:

6.1. šeštojo ES kaimo plėtros politikos prioriteto „Skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse“ ir jo tikslinės srities „Vietos plėtros kaimo vietovėse skatinimas“ (kodas 6B) įgyvendinimo;

6.2. trečiojo ES kaimo plėtros politikos horizontaliojo tikslo – „užtikrinti subalansuotą teritorinę kaimo ekonomikos ir bendruomenių plėtrą, kurti darbo vietas ir jas išlaikyti“ – įgyvendinimo;

6.3. antrojo ES kompleksinio tikslo „Aplinkos apsauga“ įgyvendinimo.

IV SKYRIUS

REMIAMOS VEIKLOS

7. Pagal Priemonės veiklos sritį „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ (toliau – pirmoji VS) (kodas 7.2) remiamas kaimo vietovės mažos apimties viešosios infrastruktūros, nukreiptos tik visuomenės viešiesiems poreikiams tenkinti, sutvarkymas ir (arba) sukūrimas:

7.1. visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus privačios nuosavybės teise valdomus pastatus) rekonstravimas, kapitalinis remontas, pritaikant juos kaimo bendruomenės poreikiams, ekonominei, socialinei, kultūrinei veiklai; visuomeninės paskirties pastatams šildyti skirtų katilinių, naudojančių atsinaujinančios energijos resursus, statyba;

7.2. inžinerinių statinių statybos darbai:

7.2.1. naujų susisiekimo komunikacijų statyba ir (arba) esamų rekonstravimas ir kapitalinis remontas:

7.2.1.1. kaimo vietovės ribose esančių ir priklausančių savivaldybei vietinės reikšmės viešųjų kelių, gatvių, jų atkarpų, šaligatvių statyba, rekonstravimas ir kapitalinis remontas;

7.2.1.2. privažiavimų prie visuomeninės paskirties statinių, kaip jie apibrėžti Statybos techniniame reglamente STR 2.02.02:2004 „Visuomeninės paskirties statiniai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-91 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.02.02:2004 „Visuomeninės paskirties statiniai“ patvirtinimo“ (išskyrus privačios nuosavybės teise valdomus statinius), arba prie rekreacinių zonų transporto priemonėms privažiuoti ir (ar) pastatyti skirtos infrastruktūros įrengimas ir (arba) esamos rekonstravimas;

7.2.1.3. naujų pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimas ir (arba) esamų rekonstravimas;

7.2.2. inžinerinių tinklų ir kitos susijusios infrastruktūros statybos darbai:

7.2.2.1. geriamojo vandens tiekimo sistemų nauja statyba ir (arba) rekonstravimas;

7.2.2.2. vandens gerinimo, geležies šalinimo sistemų įrengimas ir (arba) rekonstravimas;

7.2.2.3. paviršinių nuotekų tinklų ir susijusios infrastruktūros, atliekant paviršinio ar gruntinio vandens surinkimą ir nuleidimą nuo viešųjų kaimo teritorijų, nauja statyba, rekonstravimas arba kapitalinis remontas;

7.2.2.4. dangų rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas (finansuojama tik ta dalis, kuri buvo pažeista dėl projekto vykdymo ir turi būti atstatyta iki ne blogesnės negu buvusios būklės);

7.2.2.5. apšvietimo inžinerinių tinklų atnaujinimas ir plėtra;

7.2.3. viešųjų poilsio, sporto, laisvalaikio, rekreacinės ir kitos paskirties inžinerinių statinių (pvz., aikštės, turgavietės, sporto aikštelės, atviri statiniai žiūrovams, persirengimo kabinos, vaikų žaidimo aikštelės, pažintinių takų danga) įrengimas ar esamų sutvarkymas;

7.3. kiti nekilnojamojo turto (išskyrus Taisyklių 24 punkte nurodytą nekilnojamąjį turtą) pagerinimo statybos darbai, kurie pagerina nekilnojamąjį turtą bei padidina jo balansinę vertę ne mažiau kaip 25 proc.;

7.4. mažųjų architektūros elementų (pvz.: lauko suoliukai, stacionarūs dviračių stovai, medžių apsaugos, lauko vazonai ir pan.) sukūrimas ir atnaujinimas, meno kūrinių, skulptūrų, statulų, esančių tvarkomame objekte, atnaujinimas (šios išlaidos gali sudaryti ne daugiau kaip 5 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų), kitų aplinkos tvarkymo elementų (tvoros, apsauginės pėsčiųjų tvorelės, stoginės, lieptai ir pan.) sukūrimas ir atnaujinimas;

7.5. kitų atvirų viešųjų erdvių sutvarkymas ir (arba) sukūrimas, pritaikant jas kaimo bendruomenės poreikiams, ekonominei, socialinei, kultūrinei veiklai, laisvalaikiui ir siekiant skatinti kaimo vietovėse ekonominę plėtrą, socialinę įtrauktį ir skurdo mažinimą.

8. Pagal Priemonės veiklos sritį „Parama investicijoms į kaimo kultūros ir gamtos paveldą, kraštovaizdį“ (toliau – antroji VS) (kodas 7.6) remiama:

8.1. reikšmingais pripažintų istorinių želdynų, istorinę, etnokultūrinę, architektūrinę, memorialinę vertę turinčių nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų, nuosavybės teise priklausančių valstybei ar savivaldybei, vietovių tvarkybos darbai (pritaikymas, remontas, kapitalinis remontas (vykdant tvarkomuosius statybos darbus), avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas, atkūrimas, kaip nurodyta Paveldo tvarkybos reglamente PTR 3.08.01:2013 „Tvarkybos darbų rūšys“, patvirtintame Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2013 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. ĮV-663 „Dėl Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.08.01:2013 „Tvarkybos darbų rūšys“ patvirtinimo“ (toliau – viešųjų kultūros paveldo objektų tvarkyba);

8.2. savivaldybių valdomoje žemėje esančių saugomų teritorijų, įskaitant gamtos paveldo objektus, vertybių (gamtos ar kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų, kraštovaizdžio elementų, kuriems dėl jų vertės teisės aktuose nustatytas specialus apsaugos ir naudojimo režimas) išsaugojimas ir (arba) atkūrimas bei pritaikymas lankymui;

8.3. kitų gamtinių ir kultūrinių kraštovaizdžio elementų bei kraštovaizdžio kompleksų (parkų, skverų, želdynų, vandens telkinio apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų ir pan.) tvarkymo darbai.

V SKYRIUS

GALIMI PAREIŠKĖJAI

9. Galimi pareiškėjai yra:

9.1. savivaldybių administracijos;

9.2. savivaldybių tarybų įsteigti juridiniai asmenys.

10. Paramos paraišką pareiškėjas teikia individualiai, partneriai negalimi. Pareiškėju negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

VI SKYRIUS

TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PARAMAI GAUTI

11. Pareiškėjo atitiktis nustatytoms bendrosioms ir priemonės tinkamumo sąlygoms ir reikalavimams vertinama pagal paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo esamus, dokumentais pagrįstus bei viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamosi registruose esančiais duomenimis. Jei dokumentai / duomenys pateikti Lietuvos Respublikos viešiesiems registrams, jų teikti nebereikia.

12. Pareiškėjas ir projektas turi atitikti šias bendrąsias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus:

12.1. projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nurodytą ES kaimo plėtros politikos prioritetą ir jo tikslinę sritį, trečiąjį ES kaimo plėtros politikos horizontalųjį ir (arba) antrąjį kompleksinį tikslą;

12.2. projektas vykdomas Lietuvos Respublikos teritorijoje;

12.3. nekilnojamąjį turtą, į kurį planuojama investuoti paramos lėšas, pareiškėjo turi būti valdomas nuosavybes teise arba valdomas, naudojamas ir juo disponuojama kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais (nuomos, panaudos, patikėjimo sutartis) arba naudojamas ir disponuojama pagal kitus teisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo nekilnojamuoju turtu įrodymo dokumentus, kuriuose nurodytas nekilnojamojo turto (į kurį planuojama investuoti) asmens, disponuojančio turtu, sutikimas vykdyti projekte numatytas veiklas. Pareiškėjas nekilnojamąjį turtą teisėtais pagrindais turi valdyti ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (nekilnojamojo turto valdymo ir naudojimo faktas (sutartis) turi būti įregistruotas VĮ Registrų centre iki paraiškos vertinimo pabaigos):

12.3.1. pareiškėja – savivaldybės administracija – teisėtais pagrindais valdomą turtą gali būti perdavusi valdyti, naudoti ir disponuoti teisėto valdymo pagrindais kitai savivaldybės įstaigai (-oms) ir (arba) įmonei (-ėms), vykdančiai (-ioms) valstybės ar savivaldybės funkcijas (pvz., švietimo, ugdymo, kultūros, geriamojo vandens tiekimo ar kt.), bei kitiems viešiesiems juridiniams asmenims, jeigu projekte numatyta investuoti į negyvenamųjų pastatų bendrąsias konstrukcijas, statinių inžinerines sistemas, bendrojo naudojimo patalpas, taip pat sporto aikštynus;

12.3.2. tais atvejais, kai pareiškėjas numato vykdyti 7.2.2.1–7.2.2.3 papunkčiuose nurodytas veiklas, planuodamas investicijas į infrastruktūrą, kuri yra sukurta iki 1991 m. sausio 1 d., tačiau

neįregistruota Nekilnojamojo turto registre, pareiškėjas kartu su paraiška pateikia duomenis iš buhalterinės apskaitos dokumentų ar ekspertinio vertinimo išvadą, įrodančius, kad planuojama rekonstruoti infrastruktūra buvo sukurta ne vėliau kaip iki 1990 m. gruodžio 31 d.;

12.3.3. žemės sklypo nuosavybės arba kitą valdymo ar naudojimo teisę patvirtinantys dokumentai neprivalomi Statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ patvirtinimo“, 4 priede nurodytais atvejais;

12.3.4. tais atvejais, kai žemės sklypas nesuformuotas, turi būti gautas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pritarimas planuojamai veiklai vykdyti (kai taikoma) ir pateiktas kartu su paraiška;

12.3.5. nekilnojamasis turtas, kurį savivaldybė valdo, naudojasi, disponuoja juo nuosavybės teise ir šis juridinis faktas yra įregistruotas VĮ Registrų centre, o projektą teikia savivaldybės administracija arba kita savivaldybės įstaiga ir (arba) įmonė, kuri turi būti savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto patikėtinė. Nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo, disponavimo patikėjimo teise faktas grindžiamas pateikiant Agentūrai savivaldybės tarybos sprendimo dėl nekilnojamojo turto perdavimo datą, numerį ir interneto svetainės nuorodą, kurią sekant galima rasti savivaldybės tarybos sprendimą. Jeigu šio fakto neįmanoma įrodyti pirmiau minėtu būdu, Agentūrai turi būti pateikiamas savivaldybės tarybos turto perdavimo–priėmimo aktas. Šių dokumentų pateikti nereikia, jeigu pareiškėja – savivaldybės administracija, kita savivaldybės įstaiga ir (arba) įmonė tapo savivaldybės turto patikėtine pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 17 straipsnio 2 dalį. Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama iki paraiškos vertinimo pabaigos;

12.3.6. jeigu planuojama investuoti į ne nuosavybės teise, o nuomos, panaudos arba kitais teisėtais pagrindais valdomą nekilnojamąjį turtą, pareiškėjas:

12.3.6.1. su nekilnojamojo turto savininku sudaro valdymo teisėtumo pagrindimo sutartį, kuri registruojama įstatymų nustatyta tvarka ir kurios galiojimo terminas ne trumpesnis kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos, o asmuo, kuris teisėtai valdo nekilnojamąjį turtą, sutinka, kad būtų atliekami su nekilnojamuoju turtu susiję ir projekte numatyti darbai (jeigu projekto įgyvendinimo metu investuojama į valstybei nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą –

žemę, pareiškėjas kartu su paramos paraiška turi pateikti valstybinio nekilnojamojo turto valdytojo sutikimą dėl projekto įgyvendinimo, taip pat dokumentus, įrodančius, kad nekilnojamasis turtas (žemė) yra valstybinis ir negražintinas savininkams, o ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu – nekilnojamojo turto valdymo teisėtumą pagrindžiančius dokumentus;

12.3.6.2. kai projekte numatyta Taisyklių 7.2.2.1–7.2.2.2 papunktyje nurodyta veikla, o projekto įgyvendinimo vieta yra patikėjimo ar panaudos teise valdomoje valstybės nuosavybe esančioje žemėje (išlyga taikoma žemės sklypams, kurie pagal Žemės įstatymo 40 str. 6 d. 2 p. dalį neformuojami), pareiškėjas pateikia valstybinio nekilnojamojo turto valdytojo sutikimą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemoms įrengti ir (arba) atnaujinti, vandens gerinimo, geležies šalinimo sistemoms įrengti ir (arba) atnaujinti;

12.3.6.3. kai pareiškėjas numato vykdyti veiklą nurodytą Taisyklių 7.2.2.3 papunktyje ir šie statiniai priklauso valstybei nuosavybės teise, jis pateikia savivaldybės administracijos pažymą, patvirtinančią šių statinių valdymo faktą. Bendrojo naudojimo paviršinių nuotekų tinklų sistemų (drenažo rinktuvų, sausintuvų, vandentiekio, nuotekų) ir jų priklausinių įrengimas ar atnaujinimas gyventojų žemėje gali būti atliekamas jiems sutikus. Gyventojų sutikimas turi būti pateiktas iki paraiškos vertinimo pabaigos;

12.4. pareiškėjas užtikrina tinkamą ir pakankamą projekto finansavimo šaltinį (pateikiamas savivaldybės tarybos sprendimas, banko sąskaitos išrašas, paskolos sutartis ar kitas dokumentas, kuriame patvirtinama pareiškėjo galimybės sumokėti numatytą projekto išlaidų dalį);

12.5. projekte numatytos investicijos atitinka aplinkos apsaugos reikalavimus:

12.5.1. jei, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (toliau – PAV įstatymas), būtinas poveikio aplinkai vertinimas (toliau – PAV), jis turi būti atliktas iki paramos paraiškos pateikimo ir turi būti gautas teigiamas sprendimas;

12.5.2. jei planuojama ūkinė veikla, susijusi su įsteigtomis ar potencialiomis „Natura 2000“ teritorijomis arba artima tokių teritorijų aplinka, vadovaujantis Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255 „Dėl Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis, turi būti atlikta poveikio reikšmingumo nustatymo procedūra iki paramos paraiškos pateikimo ir gauta išvada, kad planuojamos ūkinės veiklos poveikis nebus reikšmingas įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms;

12.6. pareiškėjas užtikrina, kad projekte numatytos išlaidos nebuvo ir nėra finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

12.7. bendrosios tinkamumo sąlygos ir reikalavimai taikomi Taisyklių 9.2 papunktyje nurodytam pareiškėjui:

12.7.1. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus;

12.7.2. pareiškėjas neturi išskolinimų Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (reikalavimas netaikomas atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka juridiniam asmeniui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai).

13. Pareiškėjas ir projektas turi atitikti šias priemonės (specialiąsias) tinkamumo sąlygas ir reikalavimus:

13.1. paramos paraišką pateikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju Taisyklių 9 punkte;

13.2. pareiškėjas turi būti registruotas Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka (taikoma Taisyklių 9.2 papunktyje nurodytam pareiškėjui);

13.3. projekto investicijos nukreiptos tik į visuomenės viešiesiems poreikiams tenkinti naudojamo turto atnaujinimą ir (ar) naujo sukūrimą;

13.4. projekte numatyta vykdyti veikla ir išlaidos atitinka pagal Priemonę remiamų veiklų, nurodytų Taisyklių 7 arba 8 punkte, pobūdį;

13.5. projektu tvarkoma infrastruktūra atitinka mažos apimties infrastruktūros apibrėžimą, nustatytą Taisyklių 4.4 papunktyje;

13.6. nekilnojamojo turto, kuris bus naudojamas įgyvendinant projektą, naudojimo paskirtis atitinka pagal projektą įgyvendinamą veiklą (išskyrus atvejus, kai projektu numatytas nekilnojamojo turto pertvarkymas naujai funkcijai, paskirčiai ir (arba) atnaujinimas dabar aktualioms paskirtims);

13.7. projekto įgyvendinimo vieta yra:

13.7.1. kaimo vietovė, kurios gyventojų skaičius neviršija 1 tūkst. ir kuri priskirta paraišką teikiančios savivaldybės teritorijai, išskyrus Taisyklių 13.7.2 papunktyje nurodytą kaimo vietovę. Gyventojų skaičius nustatomas vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenimis (jeigu pareiškėjas su paraiška nepateikia Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymos) arba pagal naujausius gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų ir neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje, šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka (jeigu pareiškėjas su paraiška pateikia Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymą);

13.7.2. jeigu projekte numatytos investicijos pagal Taisyklių 7.2.2.1–7.2.2.2 ir 7.2.2.4 papunkčius, projektas įgyvendinamas kaimo vietovėje, kurios gyventojų skaičius neviršija 200 gyventojų ir kuri priskirta paraišką teikiančios savivaldybės teritorijai. Gyventojų skaičius nustatomas vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenimis (jeigu pareiškėjas su paraiška nepateikia Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymos) arba pagal naujausius gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų ir neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje, šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka (jeigu pareiškėjas su paraiška pateikia Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymą);

13.7.3. projekto įgyvendinimo vieta gali apimti kelias kaimo vietas, atitinkančias Taisyklių 13.7.1 ar 13.7.2 papunkčiuose nustatytus reikalavimus ir esančias vienos savivaldybės teritorijoje. (Vertinant projektą pagal bendruosius ir specialiuosius projektų atrankos kriterijus, jei projekto įgyvendinimo vieta apima kelias kaimo vietas, atrankos kriterijuose nurodytas gyventojų, kaimo bendruomenės (-ių) narių, ūkio ir kitų subjektų ir objektų skaičius sumuojamas);

13.8. projektas turi atitikti regiono plėtros planą, patvirtintą regiono plėtros tarybos sprendimu (vertinama, ar pareiškėjo planuojamas įgyvendinti projektas neprieštarauja ir yra suderinamas su regiono plėtros plane ar jo projekte numatytais tikslais, uždaviniais, priemonėmis, pareiškėjas kartu su paramos paraiška turi pateikti patvirtinimo regiono plėtros tarybos raštą);

13.9. projektas turi būti įtrauktas į regiono plėtros tarybos patvirtintą prioritetinį regiono projektų sąrašą;

13.10. projektas turi atitikti savivaldybės strateginį plėtros planą (vertinama, ar projektas atitinka ir yra suderinamas su savivaldybės strateginio plėtros plano, jeigu toks yra, tikslais ir uždaviniais (nurodant numerį ir pavadinimą); pareiškėjas kartu su paramos paraiška turi pateikti tai patvirtinantį dokumentą);

13.11. priemonės (specialiosios) tinkamumo sąlygos ir reikalavimai taikomi Taisyklių 7.2.2.1–7.2.2.4 papunkčiuose nurodytoms veikloms:

13.11.1. jeigu projekte numatytos investicijos pagal Taisyklių 7.2.2.1 papunktį, projektas turi atitikti savivaldybės Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą, kuriame numatyta geriamojo vandens tiekimo tvarkymo infrastruktūros plėtra (vertinama, ar projekto veiklos atitinka savivaldybės Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane numatytas įgyvendinimo priemones. Jei pagal Taisyklių 7.2.2.1 papunktyje nurodytą veiklą pareiškėjas yra savivaldybės tarybos įsteigtas juridinis asmuo, vertinama, ar pareiškėjas savivaldybės tarybos sprendimu yra paskirtas viešuoju geriamojo vandens

tiekėju ir nuotekų tvarkytoju (pareiškėjas kartu su paramos paraiška turi pateikti patvirtinimo savivaldybės tarybos sprendimo kopiją);

13.11.2. jeigu projekte numatytos investicijos pagal šių Taisyklių 7.2.2.3 papunktį:

13.11.2.1. projektas turi atitikti vietovės, kurioje planuojama vykdyti projekto veiklas, teritorijų planavimo dokumente (-uose) (netaikoma gruntinio vandens surinkimui ir nuleidimui nuo viešųjų kaimo teritorijų) ir (arba) kitame (-uose) vietovės strateginio planavimo dokumente (-uose) numatytas paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir (arba) gruntinio vandens surinkimo ir nuleidimo nuo viešųjų kaimo teritorijų tvarkymo priemonės (vertinama, ar projekto veiklos atitinka teritorijų planavimo dokumente (-uose) ir (arba) kitame (-uose) vietovės strateginio planavimo dokumente (-uose) numatytas infrastruktūros tvarkymo priemonės ir (arba) prisideda prie juose įvardytų problemų sprendimo);

13.11.2.2. jei paraiškos teikimo metu pareiškėjas negali įrodyti, kad planuojamo projekto veiklos visiškai atitinka tos vietovės teritorijų planavimo dokumente (-uose) ir (arba) kitame (-uose) vietovės strateginio planavimo dokumente (-uose) numatytas spręstinas problemas ir (arba) infrastruktūros tvarkymo priemonės, kartu su paraiška Agentūrai turi pateikti šio (-ių) dokumento (-ų) keitimo proceso įrodymo dokumentus (pareiškėjas kartu su paramos paraiška turi pateikti savivaldybės tarybos sprendimo kopiją ar kitą keitimo proceso įrodymo dokumentą);

13.11.2.3. jei pagal Taisyklių 7.2.2.3 papunktyje nurodytą veiklą pareiškėjas yra savivaldybės tarybos įsteigtas juridinis asmuo, vertinama, ar pareiškėjas savivaldybės tarybos sprendimu yra paskirtas paviršinių nuotekų tvarkytoju, kuriam pavesta vykdyti paviršinių nuotekų tvarkymą tos savivaldybės teritorijoje (pareiškėjas kartu su paramos paraiška turi pateikti tai patvirtinančią savivaldybės tarybos sprendimo kopiją);

13.12. jeigu projekte numatyti statybos (naujų inžinerinių statinių statyba, pastatų atnaujinimas (modernizavimas), statinių rekonstravimas, kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo darbai, kartu su paraiška turi būti pateiktas patvirtintas statinio projektas, parengtas Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, nustatyta tvarka (tuo atveju, jeigu statinio projektas yra parengtas), arba projektiniai pasiūlymai su statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto vertės skaičiavimais (tuo atveju, jeigu statinio projektas nėra parengtas). Statinio projektas (statinio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, konstrukcijų, technologijos, aplinkos apsaugos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo ir kitos privalomos dalys) turi būti pateiktas ne vėliau kaip su pirmuoju (ne avansiniu) mokėjimo prašymu. Jei projekte numatytai naujo statinio statybai,

atnaujinimui (modernizavimui), rekonstravimui ar kapitaliniam remontui, nekilnojamojo turto pagerinimo statybos darbams paramos neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

13.13. jeigu projekte numatyti statybos (naujų inžinerinių statinių statyba, pastatų atnaujinimas (modernizavimas), statinių rekonstravimas, kapitalinis remontas, nekilnojamojo turto pagerinimo statybos darbai) ar infrastruktūros įrengimo darbai, kartu su paraiška turi būti pateikta patvirtinta statinio projektavimo užduotis (techninė specifikacija), parengta vadovaujantis Statinio (-ių) ar statinių grupės projektavimo paslaugų viešojo pirkimo rekomendacijų, patvirtintų Viešųjų pirkimų tarnybos 2014 m. gruodžio 31 d. direktoriaus įsakymu Nr. 1S-266 „Dėl Statinio (-ių) ar statinių grupės projektavimo paslaugų viešojo pirkimo rekomendacijų patvirtinimo“, 1 priedu (tuo atveju, jeigu statinio projektas nėra parengtas);

13.14. jei projekte numatyta nesudėtingų statinių (Statybos techninis reglamentas STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-713 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ patvirtinimo“) statyba, atnaujinimas (modernizavimas), rekonstravimas ar kapitalinis remontas, nekilnojamojo turto pagerinimo statybos darbai, kartu su paramos paraiška pareiškėjas pateikia nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos, atnaujinimo (modernizavimo), rekonstravimo ar kapitalinio remonto, nekilnojamojo turto pagerinimo statybos projektą (kai jis privalomas) arba kitus bendruosius projektinius dokumentus (sklypo planą su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikaciją ir aiškinamąjį raštą, darbų vertės skaičiavimus (lokalines sąmatas)). Suderintas supaprastintas statybos, atnaujinimo (modernizavimo), rekonstravimo ar kapitalinio remonto, nekilnojamojo turto pagerinimo statybos projektas gali būti pateikiamas ne vėliau kaip su pirmu (ne avansiniu) mokėjimo prašymu. Jei projekte numatyta naujo statinio statybai, atnaujinimui (modernizavimui), rekonstravimui ar kapitaliniam remontui, nekilnojamojo turto pagerinimo statybos darbams paramos neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

13.15. jeigu projekte numatytos investicijos pagal Taisyklių 13.12 ir (arba) 13.14 papunkčius, statinių projektams turi būti atlikta statinio projekto statybos ekspertizė, vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ nuostatomis (kai tai privaloma). Ekspertizės išvada turi būti parengta įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla, ir turi būti pateikta ne vėliau kaip su pirmuoju (ne avansiniu) mokėjimo prašymu;

13.16. statybą leidžiantis dokumentas turi būti išduotas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 27 straipsnyje nustatyta tvarka ir pateiktas ne vėliau kaip su pirmuoju (ne avansiniu) mokėjimo prašymu. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantys dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka

turi būti registruoti Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (toliau – informacinė sistema „Infostatyba“), jų Agentūrai pateikti nereikia;

13.17. jeigu projekte numatytos investicijos pagal Taisyklių 8.1 papunktyje nurodytą veiklą (viešųjų kultūros paveldo objektų tvarkyba):

13.18. projektas turi būti suderintas iki paraiškos pateikimo su Kultūros paveldo departamentu prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos (toliau – Kultūros paveldo departamentas) atitinkamu padaliniu, tuo atveju, jeigu projekte numatyta vykdyti veikla susijusi su valstybės saugomu pripažinto kultūros paveldo objekto tvarkyba (pareiškėjas kartu su paramos paraiška turi pateikti tai patvirtinantį Kultūros paveldo departamento raštą);

13.18.1. pareiškėjas turi pateikti kartu su paraiška:

13.18.1.1. Kultūros paveldo departamento teritorinio padalinio ir (arba) savivaldybės administracijos padalinio (ar valstybės tarnautojo), atsakingo už nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą, Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.02.01:2014 „Tvarkybos darbų projektavimo sąlygų išdavimo taisyklės“, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. IV-159 „Dėl Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.02.01:2014 „Tvarkybos darbų projektavimo sąlygų išdavimo taisyklės“ patvirtinimo“, išduotų tvarkybos darbų projektavimo sąlygų kopiją (tuo atveju, jeigu kultūros paveldo statinio tvarkybos darbų projektas arba statinio projektas, kurio sudėtinė dalis yra tvarkybos darbų projektas, nėra patvirtintas);

13.18.2. projektinių pasiūlymų, kurie turi būti suderinti su už kultūros paveldo apsaugą atsakinga institucija Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.06.01:2014 „Kultūros paveldo tvarkybos darbų projektų rengimo taisyklės“, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2007 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. IV-329 „Dėl Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.06.01:2014 „Kultūros paveldo tvarkybos darbų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka, kopiją (tuo atveju, jeigu kultūros paveldo statinyje numatoma atlikti restauravimo darbus, o kultūros paveldo statinio tvarkybos darbų projektas arba statinio projektas, kurio sudėtinė dalis yra tvarkybos darbų projektas, nėra patvirtintas);

13.18.3. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus, jeigu kultūros paveldo objekte numatoma atlikti tvarkomuosius statybos darbus (tuo atveju, jeigu kultūros paveldo statinio projektas nėra patvirtintas);

13.18.4. Kultūros paveldo statinio projektavimo užduoties, parengtos vadovaujantis Statinio (-ių) ar statinių grupės projektavimo paslaugų viešojo pirkimo rekomendacijų, patvirtintų Viešųjų pirkimų tarnybos 2014 m. gruodžio 31 d. direktoriaus įsakymu Nr. 1S-266, 1 priedu, kopiją (tuo

atveju, jeigu kultūros paveldo statinio tvarkybos darbų projektas arba statinio projektas, kurio sudėtinė dalis yra tvarkybos darbų projektas, nėra patvirtintas);

13.18.5. ne vėliau kaip su pirmuoju (ne avansiniu) mokėjimo prašymu pateikti:

13.18.5.1. tvarkybos darbų projekto, parengto ir patvirtinto PTR 3.06.01:2014 „Kultūros paveldo tvarkybos darbų projektų rengimo taisyklės“ nustatyta tvarka, arba statinio projekto, kurio sudėtinė dalis yra tvarkybos darbų projektas, parengto ir patvirtinto PTR 3.06.01:2014 „Kultūros paveldo tvarkybos darbų projektų rengimo taisyklės“ bei Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ nustatyta tvarka, kopiją;

13.18.5.2. leidimo atlikti kultūros paveldo objekto ar kultūros paveldo statinio tvarkybos darbus, išduoto vadovaujantis Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.04.01:2014 „Leidimų atlikti tvarkybos darbus išdavimo taisyklės“, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. IV-155 „Dėl Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.04.01:2014 „Leidimų atlikti tvarkybos darbus išdavimo taisyklės“ patvirtinimo“, nustatyta tvarka, kopiją;

13.18.5.3. Statybą leidžiančio dokumento, išduoto vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ nustatyta tvarka ir atvejais, jeigu kultūros paveldo objekte numatoma atlikti tvarkomuosius statybos darbus, kopiją;

13.19. jeigu projekte numatytos investicijos pagal Taisyklių 8.2 papunktį:

13.19.1. su paraiška turi būti pateiktas Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba) pritarimas įgyvendinti projekto veiklas saugomoje teritorijoje (pareiškėjas kartu su paramos paraiška turi pateikti tai patvirtinantį Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos raštą);

13.19.2. saugomos teritorijos, įskaitant gamtos paveldo objektus, tvarkomos ir atkuriamos pagal teritorijų tvarkymo arba gamtos paveldo objektų tvarkymo projektus ir kitus apsaugos ir tvarkymo priemonės numatančius dokumentus (aprašus, programas), kuriuos pareiškėjas turi pateikti Agentūrai kartu su paraiška;

13.20. jeigu projekte numatoma įgyvendinti želdynų kūrimo ir tvarkymo veiklas, kartu su paraiška turi būti pateikiamas želdynų kūrimo ir tvarkymo projektas, parengtas pagal Atskirųjų priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo rengimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-719 „Dėl Atskirųjų priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus;

13.21. Priemonei Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramai nustatymo metodikos patvirtinimo“, nuostatos netaikomos;

13.22. parama turi būti skiriama nepažeidžiant valstybės pagalbos teikimo reikalavimų, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2016 C 202, p. 47) 107 straipsnyje, bei, kai taikoma, vadovaujantis 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo de minimis pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1).

VII SKYRIUS

ĮSIPAREIGOJIMAI

14. Paramos gavėjas įsipareigoja:

14.1. pradėti projekto įgyvendinimo darbus ne vėliau kaip per 6 (šešis) mėnesius nuo paramos sutarties pasirašymo dienos. Projekto įgyvendinimo darbų pradžia laikoma su investicija susijusių faktinių bendrųjų išlaidų padarymo, nekilnojamojo turto statybos ir (arba) gerinimo, įskaitant teritorijų tvarkymą, viešųjų kultūros paveldo objektų tvarkybą, darbų pradžia arba pirmasis teisiškai privalomas sutartinis įsipareigojimas užsakyti ir (arba) įsigyti įrenginius ir (arba) įrangą, arba bet kuris kitas įsipareigojimas, dėl kurio investicija tampa neatšaukiama, atsižvelgiant į tai, kuris įvykis pirmesnis (pareiškėjas ne vėliau kaip per 6 (šešis) mėnesius nuo paramos sutarties pasirašymo dienos turi pateikti dokumentus, kuriuose būtų patvirtinama projekto darbų įgyvendinimo pradžia);

14.2. įgyvendinti projektą per 24 (dvidešimt keturis) mėnesius nuo paramos sutarties pasirašymo dienos, bet ne vėliau kaip iki 2023 m. birželio 30 d.;

14.3. nuo sprendimo skirti paramą dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos:

14.3.1. nekeisti infrastruktūros objekto arba jo dalies nuosavybės teisių;

14.3.2. nepakeisti veiklos pobūdžio, tikslų ar projekto įgyvendinimo sąlygų, kai tokie veiksmai pakenkia pradiniam projektui tikslams;

14.4. įvykus įvykiui, kurio metu buvo sugadintas ar sunaikintas paramos lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, atkurti turtą ne mažesne negu atkuriamąja turto verte ir ne blogesnių techninių parametrų;

14.5. pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos darbų išlaidos), kuriame atsispindėtų faktiškai atlikti darbai. Aktuose turi

būti nurodomi panaudotų medžiagų kiekiai ir kiekvienas atliekamas darbas įvardijamas atskirai. Atlikti darbai negali būti išreikšiami procentine išraiška;

14.6. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus (taikoma tik Taisyklių 9.2 papunktyje nurodytam pareiškėjui);

14.7. sudaryti sąlygas asmenims, įskaitant nepriklausomus ekspertus, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra įgyvendinamas projektas, laikomasi įsipareigojimų po lėšų projektui įgyvendinti skyrimo ir (arba) projekto įgyvendinimo pabaigos;

14.8. teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams ir KPP įgyvendinimo stebėsenai bei reikalingiems vertinimams atlikti;

14.9. ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų paramos paraiškoje, taip pat apie savo rekvizitų pasikeitimus;

14.10. viešinti paramą, vadovaujantis Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Viešinimo taisyklės);

14.11. užtikrinti, kad projekte numatytos išlaidos nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

14.12. neteisėtai gautos lėšos bus gražinamos vadovaujantis Gražintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemonės administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 137 „Dėl Gražintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemonės, administravimo taisyklių patvirtinimo“;

14.13. gavus Agentūros sprendimą dėl paramos neskyrimo, paramos išmokėjimo sustabdymo, paramos sumažinimo, dėl paramos mokėjimo nutraukimo ir (arba) reikalavimo gražinti paramos lėšas ar jų dalį, per sprendime nustatytą terminą įvykdyti sprendime išvardytus reikalavimus ir (arba) gražinti paramos lėšas į sprendime nurodytą sąskaitą, o apie reikalavimų įvykdymą raštu informuoti Agentūrą;

14.14. neperleisti teisių ir įsipareigojimų, kylančių iš šios paraiškos, tretiesiems asmenims be rašytinio Agentūros sutikimo;

14.15. užbaigus statybos ir arba tvarkybos darbus, ne vėliau kaip iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos statybos užbaigimo dokumentai, teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti registruoti informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Jei statybos užbaigimo dokumentų informacinėje

sistemoje „Infostatyba“ registruoti neprivaloma, statybos užbaigimo dokumentai turi būti pateikti Agentūrai ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu;

14.16. pateikti Agentūrai galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą, o projekto kontrolės laikotarpiu – užbaigto projekto metines ataskaitas;

14.17. pasibaigus projekto kontrolės laikotarpiui, užtikrinti projekto investicijų tęstinumą, sukurtos infrastruktūros priežiūrą;

14.18. jeigu projekte numatytos investicijos pagal Taisyklių 7.3 papunktyje nurodytą veiklą (nekilnojamojo turto pagerinimas):

14.18.1. patirtos išlaidos turi būti įtrauktos į pareiškėjo balansą (šios išlaidos negali būti įtrauktos į jų veiklos sąnaudas);

14.18.2. turi būti sudaryta savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtinta kompetentinga komisija, atsakinga už nekilnojamojo turto pagerinimo darbų priėmimą;

14.18.3. turi būti pateikta (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos nekilnojamojo turto pagerinimo išlaidos) nekilnojamojo turto gerinimo darbų sąmata;

14.18.4. ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu kompetentinga komisija (nurodyta Taisyklių 14.18.2 papunktyje) turi pateikti nekilnojamojo turto pagerinimo darbų išlaidų pagrindimo lentelę pagal Taisyklių 6 priede nustatytą formą;

14.19. tais atvejais, kai pareiškėjas numato vykdyti 7.2.2.1–7.2.2.3 papunkčiuose nurodytas veiklas, planuodamas investicijas į infrastruktūrą, kuri yra sukurta iki 1991 m. sausio 1 d., tačiau neįregistruota Nekilnojamojo turto registre, pareiškėjas įsipareigoja, kad paramos lėšomis atnaujinta infrastruktūra iki projekto įgyvendinimo pabaigos bus užregistruota teisės aktų nustatyta tvarka. Pareiškėjas įsipareigoja išsiųsti Agentūrai pranešimą apie įregistravimo faktą iki projekto įgyvendinimo pabaigos;

14.20. kai turtas yra pertvarkomas naujai paskirčiai, paramos gavėjas privalo su paskutiniu mokėjimo prašymu ir galutine projekto įgyvendinimo ataskaita pateikti Agentūrai dokumentus, įrodančius, kad nekilnojamojo turto aktuali paskirtis yra įregistruota VĮ Registro centre nustatyta tvarka, arba pateikti dokumentus, įrodančius, kad jau yra pradėtos registravimo procedūros dėl nekilnojamojo turto naujos aktualios paskirties registravimo;

14.21. projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu užtikrinti atitiktį atrankos kriterijams, už kuriuos projektui suteikiami balai.

VIII SKYRIUS

PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

15. Paramos lėšų limitai tam tikro regiono projektams įgyvendinti nustatyti Paramos lėšų limitų regionams skaičiavimo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. 3D-605 „Dėl Paramos lėšų limitų regionams skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika). Bendra paramos suma, skirta regiono projektams įgyvendinti, neturi viršyti tam tikram regionui nustatyto paramos lėšų limitu, nurodyto Metodikoje.

16. Suteikiamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas.

17. Finansuojama iki 80 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Pareiškėjas privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau kaip 20 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

18. Didžiausia paramos suma vienam projektui įgyvendinti negali viršyti 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų) su PVM.

19. Projekto vertė (su PVM) negali būti mažesnė kaip 15 000 Eur (penkiolika tūkstančių eurų).

20. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš paramos gavėjo lėšų. Netinkamas finansuoti projekto išlaidas paramos gavėjas turi finansuoti savo lėšomis.

IX SKYRIUS

TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

21. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

21.1. būtinos projektui įgyvendinti, realiai suplanuotos, pagrįstos, numatytos paramos paraiškoje, neviršijančios nustatyto paramos dydžio, intensyvumo ir vidutinių rinkoje egzistuojančių kainų;

21.2. projekte numatytos prekės, paslaugos ir darbai turi būti įsigyti pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas;

21.3. projektui įgyvendinti naudojamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų reikalavimus;

21.4. jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, kiekvienai iš tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiami ne mažiau kaip trys skirtingų tiekėjų komerciniai pasiūlymai (su lygiaverčiais (gali skirtis ne daugiau kaip 10 procentų, lyginant su mažiausios kainos pasiūlyme nurodytais parametrais) išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais), kuriais pagrindžiama visa prašoma paramos

suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią kiekvienos investicijos pasiūlytą kainą (jei komercinis pasiūlymas pateiktas daugiau nei dėl vienos investicijos, turi būti pasirenkama kiekvienos investicijos mažiausia kaina, neatsižvelgiant į bendrą visų komerciniame pasiūlyme nurodytų investicijų kainą). Tuo atveju, kai pareiškėjo pateiktuose komerciniuose pasiūlymuose nurodyta prekių, paslaugų ar darbų kaina 10 (dešimt) proc. didesnė nei analogiškos rinkoje egzistuojančios prekių, paslaugų ar darbų kaina, atliekami Administravimo taisyklių 66 punkte nurodyti veiksmai;

21.5. faktiškai patirtos, pagrįstos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentų originalais arba nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis;

21.6. patirtos (t. y. apmokėtos) įgyvendinant projektą ir ne anksčiau kaip nuo paramos paraiškos pateikimo Agentūrai dienos, išskyrus bendrąsias išlaidas. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų sąrašė pagal Taisyklių 22 punktą, arba jeigu jos patirtos nesilaikant pirkimo procedūrų, nustatytų Viešųjų pirkimų įstatyme;

21.7. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios yra patirtos ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos, tačiau, jei parama projektui neskiriama arba jei pirkimai atlikti nesilaikant pirkimų procedūrų, nustatytų Viešųjų pirkimų įstatyme, nefinansuojamos;

21.8. projekto viešinimo išlaidos, patirtos vadovaujantis Viešinimo taisyklėmis ir neviršijančios jose nustatytos didžiausios išlaidų, skirtų viešinimo priemonėms, sumos;

21.9. tinkamos finansuoti išlaidos turi būti išvardytos pagal išlaidų kategorijas.

22. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

22.1. projekte numatyti veiksmai vykdyti skirto nekilnojamojo turto statybos ir (arba) gerinimo, įskaitant teritorijų tvarkymą, viešųjų kultūros paveldo objektų tvarkymą, išlaidos;

22.2. naujų įrenginių ir (arba) įrangos, skirtų projekto reikmėms, pirkimo ir įrengimo išlaidos;

22.3. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali būti ne daugiau kaip 10 proc. tinkamų finansuoti nekilnojamojo turto statybos ir (arba) ir gerinimo, įskaitant teritorijų tvarkymą, viešųjų kultūros paveldo objektų tvarkymą ir (arba) naujų įrenginių ir (arba) įrangos pirkimą, išlaidų vertės.

23. Netinkamos finansuoti išlaidos:

23.1. nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklių 21 punkte išlaidoms nustatytų reikalavimų, neįvardytos Taisyklių 22 punkte;

23.2. naudoto turto įsigijimo išlaidos;

23.3. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, paslaugas ar darbus nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų Viešųjų pirkimų įstatyme;

23.4. išlaidos, kurios anksčiau buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų, ir kurioms apmokėti skyrus EŽŪFKP lėšas, jos būtų apmokėtos daugiau nei vieną kartą;

23.5. PVM, kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų;

23.6. nenumatytos projektiniame pasiūlyme, išskyrus atvejus, kai projektiniame pasiūlyme buvo numatyti statinio statybos, atnaujinimo (modernizavimo), rekonstravimo, kapitalinio remonto, turto pagerinimo darbai ar kultūros paveldo objektų tvarkybos darbai, tačiau nebuvo numatyti darbai, susiję su statinio statyba, atnaujinimu (modernizavimu), rekonstravimu, kapitaliniu remontu, turto pagerinimu ar kultūros paveldo objektų tvarkyba, kurių poreikis ir pareiga juos atlikti pareiškėjui tapo žinomi rengiant statinio statybos projektą ar kitus su statyba susijusius dokumentus.

24. Netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

24.1. išperkamosios (finansinės nuomos) išlaidos;

24.2. žemės ir (arba) kito nekilnojamojo turto pirkimo ir (arba) nuomos;

24.3. naujų pastatų statybos (išskyrus visuomeninės paskirties pastatams šildyti skirtas katilines), priestatų ir esamų pastatų naujų priestatų, antstatų ir (ar) jų dalių statybos ir rekonstravimo, jei naujai pastatyto priestato, antstato ir rekonstruoto pastato papildomas plotas yra didesnis nei 50 proc. pirminio pastato ploto;

24.4. religinių paskirties pastatų, jų statinių kompleksų ir priklausinių kapitalinis remontas, rekonstravimas, nekilnojamojo turto pagerinimas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas, atkūrimas;

24.5. privatiems asmenims priklausančios infrastruktūros kūrimas ir gerinimas;

24.6. savivaldybės administracijos ir jos filialų (seniūnijų) pastatų / patalpų tvarkymas, kuriuose vykdoma nurodytų įstaigų administracinė veikla;

24.7. valstybinių kelių, jų ruožų, kitiems juridiniams ir (ar) fiziniams asmenims, kitoms organizacijoms, jų padaliniais priklausančių kelių, apibrėžtų Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, statyba ir (ar) rekonstravimas (išskyrus apšvietimo įrengimą, kai pareiškėjas Agentūrai pateikia su Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susiekimo ministerijos pasirašytą Inžinerinių tinklų

klojimų priežiūros rekonstrukcijos ir iškėlimo sutartį, kurioje, be kita ko, turi būti nurodyta, kad įrengti ar atnaujinti apšvietimo inžineriniai tinklai nuosavybės teise priklausys pareiškėjui);

24.8. buitinių nuotekų tvarkymo sistemų rekonstravimas ir (arba) nauja statyba (išskyrus pastatų eksploatavimui reikalingų vidaus buitinių nuotekų sistemų, paviršinių nuotekų tinklų ir susijusios infrastruktūros rekonstravimą, kapitalinį remontą ir (arba) naują statybą);

24.9. naujų vandens telkinių įrengimo išlaidos;

24.10. bešeimininkų statinių griovimo išlaidos;

24.11. gyvenamosios paskirties ir (ar) kitų apgyvendinimui tinkamų patalpų įrengimo išlaidos;

24.12. materialiojo trumpalaikio turto įsigijimas;

24.13. įrangos ir (ar) inventoriaus, skirto sukurtos infrastruktūros priežiūrai ir eksploatavimui, įsigijimo išlaidos;

24.14. meno kūrinių, skulptūrų, statulų įsigijimas;

24.15. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

24.16. paprastojo (einamojo) remonto išlaidos (išskyrus nekilnojamojo turto gerinimo išlaidas, kai nekilnojamojo turto pagerinimo darbai padidina jo balansinę vertę ne mažiau kaip 25 proc. ir pareiškėjas įsipareigoja atlikti veiksmus, nurodytus Taisyklių 14.18 papunktyje ir teritorijų tvarkymo, viešųjų kultūros paveldo objektų tvarkybos išlaidas, išskyrus paprastąjį remontą vykdant tvarkomuosius statybos darbus);

24.17. projektinio pasiūlymo ir paraiškos rengimo išlaidos.

X SKYRIUS

PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ PATEIKIMO, VERTINIMO TVARKA, PRIORITETINIO IR REZERVINIO REGIONO PROJEKTŲ SĄRAŠŲ SUDARYMAS

25. Šis Taisyklių skyrius nustato projektinių pasiūlymų teikimo ir vertinimo, prioritetinio ir rezervinio regiono projektų sąrašų sudarymo tvarką, pareiškėjų, administruojant priemonę dalyvaujančių Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ir regionų plėtros tarybų teises bei pareigas. Šio Taisyklių skyriaus nuostatos, išskyrus 6 skirsnį, netaikomos pareiškėjams, teikiantiems paramos paraiškas Taisyklių 2.2 papunktyje nurodytu atveju.

26. Projektinių pasiūlymų teikimo ir vertinimo tikslas – atlikti regiono projektų atranką pagal nustatytus specialiuosius ir bendruosius projektų atrankos kriterijus ir bendruosius tinkamumo skirti paramą reikalavimus (nurodytus Taisyklių 52 punkte). Po regiono projektų atrankos pareiškėjai, kurių projektai bus pripažinti finansuotiniais, rengia paramos paraišką ir teikia ją

Agentūrai, kuri atlieka paramos paraiškos tinkamumo finansuoti vertinimą. Agentūra, atlikusi projektų tinkamumo vertinimą, teikia atrinktus projektus tvirtinti Ministerijai, kuri priima galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo.

1 skirsnis. KVIETIMO TEIKTI PROJEKTINIUS PASIŪLYMUS SKELBIMAS

27. Kvietimus teikti projektinius pasiūlymus dėl regiono projektų įgyvendinimo pagal Priemonę (toliau – kvietimas teikti projektinius pasiūlymus) skelbia Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos atitinkamas teritorinis skyrius, atliekantis regiono plėtros tarybos sekretoriato funkcijas (toliau – sekretoriatas), pagal Ministerijos patvirtintą paramos paraiškų priėmimo 2019 metų grafiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-865 „Dėl Paramos paraiškų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės priėmimo 2019 metais grafiko patvirtinimo“ (toliau – Paraiškų priėmimo grafikas). Kvietimas teikti projektinius pasiūlymus turi būti paskelbtas ne vėliau kaip likus mėnesiui iki projektinių pasiūlymų priėmimo pradžios

28. Kvietimas teikti projektinius pasiūlymus skelbiamas Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos interneto svetainėje (toliau – Regioninės plėtros departamento interneto svetainė) www.lietuvsregionai.lt. Apie kvietimą teikti projektinius pasiūlymus sekretoriatas raštu ir elektroniniu paštu informuoja savivaldybių administracijas. Savivaldybių administracijos, gavusios informaciją apie sekretoriato paskelbtą kvietimą teikti projektinius pasiūlymus, raštu informuoja apie tai kitus galimus pareiškėjus – savivaldybių tarybų įsteigtus juridinius asmenis ir skelbia šią informaciją atitinkamos rajono savivaldybės administracijos interneto svetainėje.

29. Kvietimo teikti projektinius pasiūlymus skelbimo turinys:

29.1. institucija, skelbianti kvietimą teikti projektinius pasiūlymus, jos adresas;

29.2. Priemonė ir jos veiklos sritys, pagal kurias kviečiama teikti projektinius pasiūlymus;

29.3. remiamos (-ų) veiklos (-ų) apibūdinimas (iki 5 sakinių);

29.4. galimi pareiškėjai;

29.5. informacija apie taikomą projektinių pasiūlymų vertinimo sistemą įskaitant bendruosius ir (konkretaus regiono) specialiuosius projektų atrankos kriterijus;

29.6. paramos lėšų limito likutis (Eur) (informaciją sekretoriatui pateikia Agentūra) konkrečiam regionui, nustatytas projektinių pasiūlymų priėmimui;

29.7. paramos intensyvumas;

29.8. projektinių pasiūlymų pateikimo terminas (nuo „metai–mėnuo–diena“ iki „meta–mėnuo–diena“);

29.9. informacija, apie regiono projektų finansavimo sąlygas, t. y. kur galima rasti Priemonės įgyvendinimo taisykles ir projektinio pasiūlymo formą;

29.10. informacija apie tinkamą projektinių pasiūlymų pateikimo būdą ir vietą (sekretoriatų teritorinių skyrių, kuriuose priimami ir registruojami projektiniai pasiūlymai, adresai, kontaktinis (-iai) asmuo (-ys) ir jo (-ų) kontaktiniai duomenys (elektroninio pašto adresas ir telefono numeris), darbo laikas;

29.11. kita reikalinga informacija.

2 skirsnis. PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ TEIKIMAS

30. Pareiškėjai projektinį pasiūlymą sekretoriatui turi pateikti pagal Taisyklių 1 priede nustatytą formą. Pareiškėjas turi užpildyti visą projektinį pasiūlymą ir prie jo pridėti visus dokumentus, kuriuose patvirtinama atitiktis bendriesiems tinkamumo skirti paramą reikalavimams (nurodytus Taisyklių 52 punkte), specialiesiems ir bendriesiems projektų atrankos kriterijams. Projektinis pasiūlymas pildomas lietuvių kalba. Vieno projekto idėjai išdėstyti pildoma viena projektinio pasiūlymo forma.

31. Projektinį pasiūlymą ir projektinio pasiūlymo priedus turi pasirašyti projektinį pasiūlymą teikiančio juridinio asmens vadovas arba tinkamai įgaliotas asmuo (juridinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis pasirašytas juridinio asmens vadovo ir ant jo uždėtas to juridinio asmens antspaudas).

32. Projektinį pasiūlymą ir jo priedus priima ir registruoja sekretoriatas. Projektinių pasiūlymų registravimo metu projektiniam pasiūlymui suteikiamas registracijos kodas.

33. Projektinis pasiūlymas turi būti pateiktas pareiškėjo ar Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka jo įgalioto asmens. Sekretoriatui turi būti pateikiami:

33.1. vienas originalus projektinio pasiūlymo egzempliorius, jo priedų originalai ir kopijos, patvirtintos pareiškėjo parašu arba notaro Lietuvos Respublikos notariato įstatymo nustatyta tvarka;

33.2. skenuotas projektinis pasiūlymas bei elektroninės jo priedų versijos.

34. Pareiškėjas ar jo įgaliotas asmuo projektinį pasiūlymą sekretoriatui teikia kartu su pareiškėjo ar jo įgalioto asmens pasirašytu raštu, kuriame nurodo:

34.1. priemonės veiklos srities, pagal kurią teikiami projektiniai pasiūlymai, pavadinimą;

34.2. teikiamų projektinių pasiūlymų skaičių, pavadinimus, lapų skaičių;

34.3. teikiamų papildomų dokumentų lapų skaičių.

35. Projektinis pasiūlymas turi būti pristatytas asmeniškai, per įgaliotą asmenį arba registruotu paštu. Projektiniai pasiūlymai, pateikti kitu būdu (pvz., paštu, per kurjerį), yra laikomi pateiktais netinkamai ir nėra vertinami. Netinkamu būdu pateiktų projektinių pasiūlymų pareiškėjai turi būti informuojami, kad jų projektiniai pasiūlymai buvo pateikti netinkamu būdu, dėl to nėra vertinami.

36. Projektinį pasiūlymą pateikusiam pareiškėjui ar jo įgaliotam asmeniui įteikiamas projektinio pasiūlymo registravimo patvirtinimo dokumentas.

37. Projektiniai pasiūlymai pagal kvietimą teikti projektinius pasiūlymus priimami ir registruojami vadovaujantis Paraiškų priėmimo grafiku. Pavėluotai pateikti projektiniai pasiūlymai yra laikomi pateiktais netinkamai ir nėra vertinami. Sekretoriatas informuoja pareiškėjus apie pavėluotai pateiktus projektinius pasiūlymus.

38. Sekretoriatas, užregistravęs visus gautus projektinius pasiūlymus, ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo projektinių pasiūlymų priėmimo termino pabaigos raštu išsiunčia Ministerijai ir Agentūrai informaciją apie užregistruotus projektinius pasiūlymus. Ministerijai ir Agentūrai turi būti teikiama ši informacija apie užregistruotus projektinius pasiūlymus pagal konkretų regioną:

38.1. pareiškėjų pavadinimai;

38.2. projektų pavadinimai;

38.3. Priemonės veiklos sritis, pagal kurią pateikti projektiniai pasiūlymai;

38.4. preliminarus projektų biudžetas.

39. Sekretoriatas, užregistravęs projektinius pasiūlymus, pradeda projektinių pasiūlymų vertinimą.

3 skirsnis. PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ VERTINIMAS

40. Projektinių pasiūlymų vertinimas, prioritetinio ir rezervinio regiono sąrašų sudarymas ir tvirtinimas negali trukti ilgiau kaip iki 2020 m. vasario 28 d.

41. Projektinius pasiūlymus vertina bei vertinimo procesą organizuoja paskirti sekretoriato valstybės tarnautojai arba darbuotojai (toliau – darbuotojai), vadovaudamiesi Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos patvirtintu ir su Agentūra suderintu darbo tvarkos aprašu.

42. Visi projektinių pasiūlymų vertinimo metu atlikti vertinimo ir kontrolės veiksmai turi būti fiksuojami dokumentuose darbo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

43. Sekretoriatas, gavęs ir užregistravęs regiono plėtros tarybai pateiktą projektinį pasiūlymą, per 30 (trisdešimt) darbo dienų nuo šio projektinio pasiūlymo gavimo dienos atlieka projektinio pasiūlymo vertinimą.

44. Projektinių pasiūlymų vertinimą sudaro trys etapai:

44.1. administracinės atitikties tikrinimas;

44.2. atitikties bendriesiems tinkamumo reikalavimams vertinimas;

44.3. naudos ir kokybės vertinimas.

45. Projektinių pasiūlymų vertinimą atliekantys vertintojai turi laikytis šių regiono projektų vertinimo principų:

45.1. sąžiningumo ir lygiateisiškumo – visiems projektiniams pasiūlymams turi būti taikomi vienodi vertinimo principai;

45.2. skaidrumo ir aiškios atsakomybės – turi būti sudaromos sąlygos nustatyti vertinimą atlikusius ar sprendimą priėmusius asmenis; pasirašyti projektinių pasiūlymų, kurių vertinimą atliko, projektinio pasiūlymo dėl regiono projekto įgyvendinimo vertinimo išvadą, regiono projektų sąrašą ir kitus su vertinimu susijusius dokumentus; apie vertinimo rezultatus, priimtus sprendimus turi būti informuojama Taisyklių nustatyta tvarka;

45.3. nešališkumo – atlikti projektinių pasiūlymų vertinimo funkcijas tik tuomet, kai nėra jokie viešųjų ir privačių interesų konflikto. Visi vertintojai privalo deklaruoti galimą interesų konfliktą ir būti supažindinti su savo funkcijomis ir atsakomybe. Nušalinimo procesas ir rezultatai turi būti dokumentuojami. Nusišalinęs arba nušalintas vertintojas negali dalyvauti vertinant projektinį pasiūlymą, dėl kurio (-ių) yra nušalintas;

45.4. konfidencialumo – naudoti projektiniame pasiūlyme ir jo prieduose pateiktą informaciją tik vertinimo tikslais ir neatskleisti projektiniuose pasiūlymuose, vertinimo išvadose, kitoje medžiagoje pateiktos informacijos tretiesiems asmenims, išskyrus informaciją, kuri yra viešai skelbiama Taisyklėse ir kituose teisės aktuose nustatytais atvejais;

45.5. profesionalumo ir efektyvumo – vertinimui atlikti, sprendimams priimti turi būti pasitelkiami tinkamos kompetencijos specialistai; vertinimas, sprendimų priėmimas turi būti tinkamai organizuojami; iš pareiškėjo tos pačios informacijos ir (ar) dokumentų neturi būti prašoma daugiau nei vieną kartą.

Projektinių pasiūlymų administracinės atitikties tikrinimas

46. Projektinių pasiūlymų administracinės atitikties tikrinimas – vertinimo etapas, kurio metu turi būti nustatoma, ar:

- 46.1. projektinis pasiūlymas ir reikalaujami dokumentai pateikti tinkamu būdu;
  - 46.2. pateiktas projektinis pasiūlymas atitinka Taisyklių 1 priede nustatytą projektinio pasiūlymo formą;
  - 46.3. projektinis pasiūlymas ir reikalaujami dokumentai užpildyti lietuvių kalba;
  - 46.4. pateikti visi reikalaujami dokumentai;
  - 46.5. projektinis pasiūlymas užpildytas tinkamai.
47. Projektinio pasiūlymo administracinės atitikties tikrinimo metu pildoma Projektinio pasiūlymo dėl regiono projekto įgyvendinimo vertinimo išvados (toliau – projektinio pasiūlymo vertinimo išvada) formos (Taisyklių 2 priedas) dalis „Administracinės atitikties tikrinimo ataskaita“.
48. Jei sekretoriatas teigiamai įvertina projektinio pasiūlymo administracinę atitiktį, apie tai el. paštu informuoja pareiškėją.
49. Jei atliekant projektinio pasiūlymo administracinės atitikties tikrinimą yra nustatoma projektinio pasiūlymo techninių trūkumų (pvz., pareiškėjas pateikė ne visus projektiniame pasiūlyme nurodytus dokumentus), sekretoriatas paprašo pareiškėjo pašalinti projektinio pasiūlymo trūkumus:
- 49.1. prašyme pašalinti trūkumus nurodoma, kokie trūkumai ir per kokį terminą turi būti pašalinti. Terminas gali būti pratęstas, tačiau tik tinkamai pagrįstais atvejais, kai projektinio pasiūlymo trūkumams šalinti pareiškėjas turi pasitelkti trečiuosius asmenis, nesusijusius su projektinio pasiūlymo rengimu. Prašymas pašalinti projektinio pasiūlymo trūkumus turi būti siunčiamas tokiu būdu, kokį pareiškėjas yra nurodęs projektiniame pasiūlyme (jeigu siunčiama paštu registruotu laišku, jis laikomas įteiktu praėjus 2 (dviem) darbo dienoms po jo išsiuntimo; jeigu siunčiama el. paštu, jis laikomas įteiktu kitą dieną po jo išsiuntimo);
  - 49.2. jeigu pareiškėjas per sekretoriato nurodytą terminą projektinio pasiūlymo techninių trūkumų nepašalina, pašalina netinkamai arba nepagrindžiai, kad terminą būtina pratęsti, sekretoriatas raštu informuoja pareiškėją, kad projektinis pasiūlymas atmetamas, nurodydamas atmetimo priežastis.
50. Jei atliekant projektinio pasiūlymo administracinės atitikties tikrinimą nustatoma, kad projektinis pasiūlymas užpildytas netinkamai arba neužpildytas, jis yra atmetamas. Apie priimtą sprendimą atmesti projektinį pasiūlymą sekretoriatas informuoja registruotu laišku arba el. paštu pareiškėją per 3 (tris) darbo dienas nuo sprendimo atmesti projektinį pasiūlymą priėmimo dienos, nurodydamas atmetimo priežastis.

Projektinių pasiūlymų atitikties bendriesiems tinkamumo reikalavimams vertinimas

51. Atitiktis bendriesiems tinkamumo reikalavimams vertinimo metu nustatoma, ar projektinis pasiūlymas (jame esanti informacija ir prie jos pridedami dokumentai) ir kita patikimuose informaciniuose šaltiniuose esanti informacija pagrindžia atitiktį bendriesiems tinkamumo reikalavimams, nurodytiems Taisyklių 52 punkte.

52. Projektinių pasiūlymų atitiktis bendriesiems tinkamumo reikalavimams vertinimo metu tikrinama:

52.1. projektinio pasiūlymo atitiktis ES kaimo plėtros politikos prioritetui „Skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse“ ir jo tikslinei sričiai „Vietos plėtros kaimo vietovėse skatinimas“;

52.2. projektinio pasiūlymo atitiktis ES kaimo plėtros politikos horizontaliajam tikslui „užtikrinti subalansuotą teritorinę kaimo ekonomikos ir bendruomenių plėtrą, kurti darbo vietas ir jas išlaikyti“ ir (arba) projektinio pasiūlymo atitiktis ES kompleksiniam tikslui „Aplinkos apsauga“;

52.3. projektinio pasiūlymo atitiktis regiono plėtros planui;

52.4. projektinio pasiūlymo atitiktis savivaldybės strateginiam plėtros planui;

52.5. planuojamų veiklų atitiktis Taisyklių IV skyriuje nustatytoms remiamoms veikloms;

52.6. vertinama, ar projektinio pasiūlymo veiklos bus vykdomos tinkamoje teritorijoje, kaip nurodyta Taisyklių 13.7 papunktyje;

52.7. vertinama, ar užtikrinamas tinkamas ir pakankamas projektinio pasiūlymo finansavimo šaltinis;

52.8. vertinama, ar projektiniame pasiūlyme nėra nustatyta dvigubo tos pačios veiklos tų pačių išlaidų finansavimo rizika;

52.9. vertinama, ar užtikrintas efektyvus projektui įgyvendinti reikalingų lėšų panaudojimas.

53. Kiekvieno projektinio pasiūlymo tinkamumo skirti paramą vertinimo metu pildoma projektinio pasiūlymo vertinimo išvados formos (Taisyklių 2 priedas) dalis „Atitiktis bendriesiems tinkamumo reikalavimams vertinimo ataskaita“. Joje turi būti nurodoma, ar projektas atitinka bendrąjį tinkamumo reikalavimą, ar jo neatitinka. Taip pat išsamus pagrindimas, dėl ko projektas neatitinka bendrojo tinkamumo reikalavimo. Turi būti pateikta aiški nuoroda į projektinio pasiūlymo dalį ar prie jo pridėtą dokumentą, kuriame nurodyta informacija, pagal kurią buvo atliktas vertinimas.

54. Sekretoriatas teigiamai gali įvertinti projektinio pasiūlymo atitiktį bendriesiems tinkamumo reikalavimams tik tuomet, jeigu projektinis pasiūlymas (jame esanti informacija ir prie jo pridedami dokumentai) ir kita patikimuose informaciniuose šaltiniuose esanti informacija pagrindžia atitiktį visiems bendriesiems tinkamumo reikalavimams, nurodytiems Taisyklių 52

punkte. Neatitikus bent vieno reikalavimo projektinis pasiūlymas atmetamas. Jeigu sekretoriatas teigiamai įvertina projektinio pasiūlymo atitiktį bendriesiems tinkamumo reikalavimams, apie tai elektroniniu paštu informuoja pareiškėją.

55. Jeigu atliekant projektinio pasiūlymo atitikties bendriesiems reikalavimams vertinimą yra nustatoma projektinio pasiūlymo turinio trūkumų (pvz., nepakanka projektiniame pasiūlyme arba prie jo pridedamuose dokumentuose esančių duomenų, kad būtų įvertinta atitiktis bendrajam reikalavimui), sekretoriatas paprašo pareiškėjo pašalinti projektinio pasiūlymo turinio trūkumus:

55.1. prašyme pašalinti trūkumus nurodoma, kokie trūkumai ir per kokį terminą turi būti pašalinti. Terminas gali būti pratęstas, tačiau tik tinkamai pagrįstais atvejais, kai projektinio pasiūlymo trūkumams šalinti pareiškėjas turi pasitelkti trečiuosius asmenis, nesusijusius su projektinio pasiūlymo rengimu. Prašymas pašalinti projektinio pasiūlymo trūkumus turi būti siunčiamas tokiu būdu, kokį pareiškėjas yra nurodęs vietos projekto paraiškoje (jeigu siunčiama paštu registruotu laišku, jis laikomas įteiktu praėjus 2 (dviem) darbo dienoms po jo išsiuntimo; jeigu siunčiama el. paštu, jis laikomas įteiktu kitą dieną po jo išsiuntimo);

55.2. jeigu pareiškėjas per sekretoriato nurodytą terminą projektinio pasiūlymo turinio trūkumų nepašalina, pašalina netinkamai arba nepagrindžia, kad terminą būtina pratęsti, sekretoriatas per 3 (tris) darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo registruotu laišku arba el. paštu informuoja pareiškėją, kad projektinis pasiūlymas netinkamas, ir nurodo priežastis.

Projektinių pasiūlymų naudos ir kokybės vertinimas

56. Projektinio pasiūlymo naudos ir kokybės vertinimo metu pagal specialiuosius ir bendruosius projektų atrankos kriterijus nustatoma, ar regiono projektas kokybiškas ir siekia Priemonės prioriteto ir jo tikslinės srities, horizontaliojo ir kompleksinio tikslų įgyvendinimo ir yra parengtas atsižvelgiant į regiono poreikius. Už atitiktį šiems kriterijams skiriami balai.

57. Projektinių pasiūlymų naudos ir kokybės vertinimą sudaro dvi dalys:

57.1. Priemonės pirmosios VS (kodas 7.2) projektinių pasiūlymų vertinimas pagal specialiuosius projektų atrankos kriterijus, nurodytus Taisyklių 64 punkte, ir Priemonės antrosios VS (kodas 7.6) projektinių pasiūlymų vertinimas pagal specialiuosius projektų atrankos kriterijus, nurodytus Taisyklių 65 punkte;

57.2. Priemonės pirmosios VS (kodas 7.2) projektinių pasiūlymų vertinimas pagal bendruosius projektų atrankos kriterijus, nurodytus Taisyklių 69 punkte, ir Priemonės antrosios VS

(kodas 7.6) projektinių pasiūlymų vertinimas pagal bendruosius projektų atrankos kriterijus, nurodytus Taisyklių 70 punkte.

58. Kiekvienam regionui atskirai pagal konkretaus regiono poreikius yra nustatyti skirtingi specialieji projektų atrankos kriterijai, galimos didžiausios jų reikšmės ir mažiausias privalomas balų skaičius. Specialieji projektų atrankos kriterijai – regiono projektų kokybės ir naudos nustatymo reikalavimai, kurių reikšmė konkrečiam regionui ir jo plėtrai bei Priemonės įgyvendinimui įvertinama taikant balų sistemą.

59. Bendrieji projektų atrankos kriterijai, galimos didžiausios jų reikšmės ir mažiausias privalomas balų skaičius kiekvienam regionui yra vienodi. Bendrieji projektų atrankos kriterijai – regiono projektų kokybės ir naudos nustatymo reikalavimai, kurių reikšmė Priemonės įgyvendinimui ir konkrečiam regionui įvertinama taikant balų sistemą.

60. Vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 62 straipsnio 1 dalimi specialieji ir bendrieji projektų atrankos kriterijai turi būti tikrinami pagal dokumentinius įrodymus ir turi būti įmanoma jų laikymosi kontrolė projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu. Kriterijų vertinimas turi būti detalizuojamas Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos patvirtintame ir su Agentūra suderintame darbo tvarkos apraše (pvz., parengta kriterijų vertinimo metodika, vertinimo klausimynai ir pan.) taip, kad būtų užtikrinamas objektyvus ir patikrinamas projekto naudos ir kokybės vertinimas (atitikties projektų atrankos kriterijui nustatymas ir balų suteikimas), balų suteikimas pagal atskirus projektų atrankos kriterijus turi būti metodiškai aiškus ir nuoseklus. Kriterijų vertinimo metodika, vertinimo klausimynai ir kiti dokumentai, kuriuose detalizuojamas projektų atrankos kriterijų taikymas, turi būti suderinti su Agentūra iki kvietimo teikti projektinius pasiūlymus pradžios. Regioninės plėtros departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos negali nustatyti naujų projektų atrankos kriterijų, kurie nėra suderinti su Ministerija ir patvirtinti KPP Stebėsenos komiteto.

61. Projektinis pasiūlymas vertinamas pagal projektiniame pasiūlyme pateiktą informaciją ir prie jo pridėtus dokumentus.

Projektinių pasiūlymų naudos ir kokybės vertinimas pagal specialiuosius projektų atrankos kriterijus

62. Už atitiktį nustatytiems specialiesiems projektų atrankos kriterijams skiriami balai. Didžiausias galimas balų skaičius vienam projektiniam pasiūlymui pagal specialiuosius projektų

atrankos kriterijus pagal Priemonės pirmąją VS (kodas 7.2) arba antrąją VS (kodas 7.6) yra 100 (šimtas) balų. Laikoma, kad projektinis pasiūlymas yra pakankamai kokybiškas, jeigu naudos ir kokybės vertinimo metu jam suteikiamas nustatytas privalomas mažiausias atrankos balų skaičius.

63. Atrankos pagal specialiuosius projektų atrankos kriterijus metu nustatius, kad projektiniam pasiūlymui neskirta nustatyto privalomo mažiausio atrankos balų skaičiaus, jis nėra vertinamas pagal bendruosius projektų atrankos kriterijus ir yra atmetamas. Sekretoriatas per 3 (tris) darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo registruotu laišku, elektroniniu paštu nurodydamas priežastis informuoja pareiškėją, kad projektinis pasiūlymas yra atmetamas.

64. Priemonės pirmosios VS (kodas 7.2) specialieji projektų atrankos kriterijai, galimos didžiausios jų reikšmės ir mažiausias privalomas balų skaičius pagal regionus:

64.1. Marijampolės regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
1.	Projektu sutvarkyta avarinės būklės ar galimos avarinės būklės požymius turinti viešoji infrastruktūra (pagal statybos techninį reglamentą STR 1.03.01:2016 „Statybiniai tyrimai. Statinio avarija“)	30
2.	Projektas prisideda prie gyvenimo kokybės, laisvalaikio, sporto ar kultūrinės veiklos bei užimtumo skatinimo kaime (tam skirta ne mažiau kaip 50 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų)	30
3.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (poveikis ne mažiau kaip 2 veiklos sritims)	40
Balų suma		100
Mažiausias privalomas balų skaičius		60

64.2. Utenos regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
1.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (poveikis ne mažiau kaip 2 sritims)	35
2.	Projekte numatyta paviršinio ar gruntinio vandens surinkimo ir nuleidimo sistemų įrengimas ir (arba) atnaujinimas, geriamojo vandens tiekimo, vandens gerinimo, geležies šalinimo sistemų įrengimas ir (arba) atnaujinimas	15
3.	Projekte numatytas pastatų ir (arba) viešųjų erdvių tvarkymas, kuriuose planuojama vykdyti veiklas, įvardytas bendruomenių inicijuotose Vietos plėtros strategijose.	25
4.	Projekte numatytas vietinės reikšmės kelių ar jų atkarpų ir (arba) pėsčiųjų ir (arba) dviračių takų ar jų atkarpų gerinimas (įskaitant naujų dviračių takų tiesimą) iki gyventojų lankomų objektų (universalų daugiafunkcinių paslaugų centrų, ambulatorijų, bendruomenės namų, poilsio ir sporto infrastruktūros objektų, kapinių)	25

Balų suma	100
Mažiausias privalomas balų skaičius	50

64.3. Tauragės regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Projektas įgyvendinamas kaimo gyvenamojoje vietovėje, kurioje yra įstaiga, įmonė, institucija, bažnyčia ar kitas subjektas:		
1.1	vietovė, kurioje yra vienas subjektas		10
1.2	vietovė, kurioje yra du subjektai		15
1.3	vietovė, kurioje yra trys ar daugiau subjektų	20	20
2.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 veiklos sritims</i>)	25	25
3.	Projekto investicijomis atnaujinama (tvarkoma, gerinama, rekonstruojama) esama viešoji infrastruktūra, nekuriant naujos	20	20
4.	Projekto veiklomis atnaujintas ir (arba) sutvarkytas objektų skaičius:		
4.1	2 objektai		15
4.2.	3 ir daugiau objektų	20	20
5.	Projektu investuojama į kaimo vietovių inžinerinę arba susisiekimo infrastruktūrą (<i>geriamojo vandens tiekimo sistemas ar vandens kokybės gerinimo įrenginius arba paviršinio ar gruntinio vandens surinkimą ir nuleidimą arba vietinės reikšmės kelių, gatvių, jų atkarpų tiesimą ar rekonstravimą</i>)	15	15
Balų suma			100
Mažiausias privalomas balų skaičius			35

64.4. Kauno regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Projektu investuojama į veikiančių dienos centrų infrastruktūros ir (arba) paslaugų plėtrą	30	30
2.	Projektas įgyvendinamas gyvenamojoje vietovėje, kurioje veikiančios (-ių) kaimo bendruomenės narių skaičius ne mažesnis kaip: (<i>tu atveju, jei gyvenamojoje vietovėje veikia kelios kaimo bendruomenės – sumuojama visų kaimo bendruomenių narių skaičius</i>)		
2.1	100 narių		40
2.2	60 narių	40	30
2.3	30 narių		20
3.	Projektas įgyvendinamas gyvenamojoje vietovėje, kurioje veikia ne mažiau kaip 3 viešojo administravimo įstaigos ir (arba) verslo paslaugų įmonės (<i>verslo paslaugų įmonės –</i>	30	30

	<i>įmonės, teikiančios paslaugas, o ne vykdančios gamybą</i>)	
Balų suma		100
Mažiausias privalomas balų skaičius		60

64.5. Panevėžio regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Projektas įgyvendinamas gyvenamojoje vietovėje, kurios gyventojų pagrindinis pragyvenimo šaltinis yra pensija, pašalpa, stipendija, valstybės išlaikymas: <i>(vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu nepateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymos, arba pagal naujausius gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų ir neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu pateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymą)</i>		
1.1.	40 proc. ir daugiau gyvenamosios vietovės gyventojų skaičiaus	30	30
1.2.	30–39 proc. gyvenamosios vietovės gyventojų skaičiaus		20
1.3.	29–20 proc. gyvenamosios vietovės gyventojų skaičiaus		10
2.	Projektas skirtas jaunimo poreikiams tenkinti	35	35
3.	Projektu sudaromos sąlygos vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai <i>(poveikis ne mažiau kaip 2 sritims)</i>	35	35
Balų suma			100
Mažiausias privalomas balų skaičius			45

64.6. Šiaulių regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
1.	Projektu tvarkoma avarinės būklės ar galimos avarinės būklės požymius turinti viešoji infrastruktūra <i>(pagal statybos techninį reglamentą STR 1.03.01:2016 „Statybiniai tyrimai. Statinio avarija“)</i>	25
2.	Projektas prisideda prie jaunimo užimtumo didinimo	25
3.	Projektu sukurta ar atnaujinta infrastruktūra prisideda prie aplinkos taršos mažinimo, vandens kokybės gerinimo	25
4.	Projektu sudaromos sąlygos pagerinti kaimo gyventojų gyvenimo kokybę ne mažiau kaip dviejose srityse <i>(socialinėje, kultūrinėje, ekonominėje)</i>	25
Balų suma		100
Mažiausias privalomas balų skaičius		50

64.7. Telšių regionas:

Eil.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias	Balai
------	--	-------------	-------

Nr.		balas	pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 sritims</i>)	25	25
2.	Projektas įgyvendinamas kaimo gyvenamojoje vietovėje, kurioje veikia ūkio subjektai:		
2.1	4 ir daugiau ūkio subjektų	35	35
2.2	3 ūkio subjektai		30
2.3	2 ūkio subjektai		25
3.	Projektas užtikrina anksčiau įgyvendintų projektų tęstinumą (objekte/ kaimo gyvenamojoje vietoje jau yra įgyvendintas (-i) susijęs projektas (-ai)).	20	20
4.	Projektu diegiamas universalus dizaino principas – aplinka pritaikoma visiems gyventojams, įvertinant jų amžių ir sveikatos būklę, kai tai nėra privaloma vadovaujantis teisės aktais	20	20
Balų suma		100	
Mažiausias privalomas balų skaičius		50	

64.8. Vilniaus regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
1.	Projektu numatytas objekto pertvarkymas naujai funkcijai, paskirčiai ir (arba) atnaujinimas dabar aktualioms paskirtims	30
2.	Projektu investuojama į kaimo vietovių inžinerinę arba susisiekimo infrastruktūrą (<i>geriamojo vandens tiekimo sistemas ir (arba) vandens kokybės gerinimo įrenginius ir (arba) paviršinio ar gruntinio vandens surinkimą ir nuleidimą arba vietinės reikšmės kelių, gatvių, jų atkarpų tiesimą ar rekonstravimą</i>)	30
3.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 veiklos sritims</i>)	40
Balų suma		100
Mažiausias privalomas balų skaičius		60

64.9. Alytaus regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Projektas prisideda prie gyvenimo kokybės, laisvalaikio, sporto ar kultūrinės veiklos bei užimtumo skatinimo kaime	20	20
2.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamųjų vietovių	20	20

	kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 sritims</i>)		
3.	Projektas įgyvendinamas kaimo gyvenamojoje vietovėje, kurioje veikia ūkio subjektai:		
3.1.	4 ir daugiau ūkio subjektų	20	20
3.2.	3 ūkio subjektai		15
3.3.	2 ūkio subjektai		10
4.	Projektu investuojama į kaimo vietovių inžinerinę arba susisiekimo infrastruktūrą (geriamojo vandens tiekimo sistemas ir (arba) vandens kokybės gerinimo įrenginius ir (arba) paviršinio ir (arba) gruntinio vandens surinkimą ir nuleidimą arba vietinės reikšmės kelių, gatvių, jų atkarpų tiesimą ir rekonstravimą)	20	20
5.	Projekto investicijomis atnaujinama (tvarkoma, gerinama, rekonstruojama) esama viešoji infrastruktūra	20	20
Balų suma			100
Mažiausias privalomas balų skaičius			30

64.10. Klaipėdos regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 sritims</i>)	40	
2.	Projektas įgyvendinamas kaimo gyvenamojoje vietovėje, kurioje yra įstaiga, įmonė, institucija, bažnyčia ar kitas subjektas:		
2.1	vietovė, kurioje yra vienas subjektas	40	20
2.2	vietovė, kurioje yra du subjektai		30
2.3	vietovė, kurioje yra trys ar daugiau subjektų		40
3.	Projekto veiklos prisideda prie jaunimo laisvalaikio ir (arba) užimtumo didinimo	20	
Balų suma			100
Mažiausias privalomas balų skaičius			60

65. Priemonės antrosios VS (kodas 7.6) specialieji projektų atrankos kriterijai, galimos didžiausios jų reikšmės ir mažiausias privalomas balų skaičius pagal regionus:

65.1. Marijampolės regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
1.	Projektu sutvarkyta avarinės būklės ar galimos avarinės būklės požymius turinti viešoji infrastruktūra (<i>pagal statybos techninį reglamentą STR 1.03.01:2016 „Statybiniai tyrimai. Statinio avarija“</i>)	30
2.	Projektas prisideda prie gyvenimo kokybės, laisvalaikio, sporto bei užimtumo	30

	skatinimo kaime (<i>tam skirta ne mažiau kaip 50 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų</i>)	
3.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 veiklos sritims</i>)	40
Balų suma		100
Mažiausias privalomas balų skaičius		60

65.2. Utenos regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
1.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 sritims</i>)	40
2.	Projektas prisideda prie jaunimo laisvalaikio ir užimtumo didinimo	20
3.	Projektu sudaromos sąlygos vietai būdingo kultūros paveldo, papročių, tradicinių amatų puoselėjimui	15
4.	Projektas įgyvendinamas objekto, kuris pažymėtas kelio ženklu „Lankytinos vietos pavadinimas“ teritorijoje, kuri yra nutolusi ne toliau kaip 500 m spinduliu nuo objekto	25
Balų suma:		100
Mažiausias privalomas surinkti balų skaičius:		50

65.3. Tauragės regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Projektu sudaromos sąlygos vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 veiklos sritims</i>)	30	30
2.	Projektas įgyvendinamas kaimo gyvenamojoje vietovėje, kurioje yra įstaiga, įmonė, institucija, bažnyčia ar kitas subjektas:		
2.1	vietovė, kurioje yra vienas subjektas		15
2.2	vietovė, kurioje yra du subjektai	25	20
2.3	vietovė, kurioje yra trys ir daugiau subjektų		25
3.	Investuojama į valstybės saugomus nekilnojamųjų kultūros paveldo (<i>vadovaujantis Kultūros vertybių registro duomenimis</i>) ir (arba) gamtos paveldo (<i>vadovaujantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis</i>) objektus	20	20
4.	Projekto veiklos prisideda prie jaunimo laisvalaikio ir užimtumo didinimo	25	25
Balų suma			100
Mažiausias privalomas balų skaičius			35

65.4. Kauno regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
----------	--	-------------------

1.	Projektas įgyvendinamas gyvenamoje vietovėje, kurioje gyvena ne mažiau kaip 100 gyventojų (<i>vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu nepateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymos, arba pagal naujausius gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų ir neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje, šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu pateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymą</i>)	30
2.	Projektas prisideda prie jaunimo laisvalaikio ar užimtumo didinimo	30
3.	Projektas prisideda prie etnokultūrinę ir (arba) architektūrinę vertę turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų būklės pagerinimo (<i>vadovaujantis Kultūros vertybių registro duomenimis</i>)	40
Balų suma		100
Mažiausias privalomas balų skaičius		50

65.5. Panevėžio regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Projektas įgyvendinamas gyvenamojoje vietovėje, kurioje gyvena: (<i>vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu nepateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymos, arba pagal naujausius gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų ir neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu pateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymą</i>)		
1.1	300 ir daugiau ir gyventojų	30	30
1.2	nuo 180 iki 299 gyventojų		20
1.3	nuo 30 iki 179 gyventojų		10
2.	Projektas prisideda prie jaunimo laisvalaikio ir užimtumo didinimo	35	35
3.	Projekto veiklomis sudaromos sąlygos vietovės kompleksinei, socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 sritis</i>)	35	35
Balų suma			100
Mažiausias privalomas balų skaičius			45

65.6. Šiaulių regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
1.	Projektu pagerinta gyvenamosios gyvenvietės, kurioje gyvena daugiau kaip 100 gyventojų, kultūrinė, poilsio, gyvenamoji aplinka (<i>vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu nepateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymos, arba pagal naujausius gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų ir</i>	25

	<i>neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu pateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymą)</i>	
2.	Projektas sudaro sąlygas pagerinti kaimo bendruomenės gyvenimo kokybę ne mažiau kaip dviejose srityse <i>(socialinėje, kultūrinėje, ekonominėje)</i>	25
3.	Projektu sutvarkyta infrastruktūra prisideda prie vietai būdingo nematerialaus kultūros paveldo puoselėjimo ir plėtros <i>(pareiškėjas projektiniame pasiūlyme pagrindžia poreikį pateikdamas istorinius, etnografinius duomenis iš viešųjų šaltinių ir užtikrina, kad bus vykdomos aktualios veiklos)</i>	25
4.	Projektu puoselėjamas gamtos paveldas, kurį, kaip lankytiną vietą, žymi kelio ženklas „Lankytinos vietos pavadinimas“.	25
	Balų suma	100
	Mažiausias privalomas balų skaičius	50

65.7. Telšių regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai <i>(poveikis ne mažiau kaip 2 sritis)</i>	25	25
2.	Projektas įgyvendinamas kaimo gyvenamojoje vietovėje, kurioje veikia ūkio subjektai:		
2.1	4 ir daugiau ūkio subjektų	35	35
2.2	3 ūkio subjektai		30
2.3	2 ūkio subjektai		25
3.	Projektas užtikrina anksčiau įgyvendintų projektų tęstinumą <i>(objekte/kaimo gyvenamojoje vietoje jau yra įgyvendintas (-i) susijęs projektas (-ai))</i>	20	20
4.	Projektu diegiamas universalus dizaino principas – aplinka pritaikoma visiems gyventojams, įvertinant jų amžių ir sveikatos būklę, kai tai nėra privaloma vadovaujantis teisės aktais	20	20
	Balų suma		100
	Mažiausias privalomas balų skaičius:		50

65.8. Vilniaus regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai <i>(poveikis ne mažiau kaip 2 veiklos sritis)</i>	40	40

2.	Investicijos skiriamos gerinti kaimo kultūros ar gamtos paveldo ar kraštovaizdžio objektą gyvenamojoje vietovėje, kurios gyventojų skaičius: (<i>vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu nepateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymos, arba pagal naujausius gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų ir neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu pateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymą</i>)		
2.1	daugiau nei 200 gyventojų	30	30
2.2	nuo 100 iki 200 gyventojų		20
2.3	iki 100 gyventojų		10
3.	Projektas prisideda prie etnokultūrinę vertę turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų būklės gerinimo (<i>vadovaujantis kultūros vertybių registro duomenimis</i>)	30	30
Balų suma			100
Mažiausias privalomas balų skaičius			40

65.9. Alytaus regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
1.	Projektu sudaromos sąlygos vietovei būdingo kultūros paveldo, tradicinių papročių, amatų puoselėjimui	20
2.	Investuojama į valstybės saugomus nekilnojamojo kultūros paveldo (<i>vadovaujantis Kultūros vertybių registro duomenimis</i>) ir (arba) gamtos paveldo (<i>vadovaujantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis</i>) objektus	30
3.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 veiklos sritims</i>)	30
4.	Projekto veiklos prisideda prie jaunimo laisvalaikio ir užimtumo didinimo	20
Balų suma		100
Mažiausias privalomas balų skaičius		40

65.10. Klaipėdos regionas:

Eil. Nr.	Specialiojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
1.	Projektu sudaromos sąlygos gyvenamosios vietovės kompleksinei socialinei, kultūrinei, ekonominei ir aplinkosauginei plėtrai (<i>poveikis ne mažiau kaip 2 veiklos sritims</i>)	40
2.	Projekto veiklomis tvarkomi istorinę, architektūrinę vertę turintys nekilnojamojo kultūros paveldo (<i>vadovaujantis Kultūros vertybių registro duomenimis</i>), gamtos paveldo (<i>vadovaujantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis</i>) objektai	40
3.	Projekto veiklos prisideda prie jaunimo laisvalaikio ir užimtumo didinimo	20
Balų suma		100
Mažiausias privalomas balų skaičius		60

Projektinių pasiūlymų naudos ir kokybės vertinimas pagal bendruosius projektų atrankos kriterijus

66. Atlikus projektinių pasiūlymų naudos ir kokybės vertinimą pagal specialiuosius projektų atrankos kriterijus, Priemonės pirmosios VS (kodas 7.2) ir antrosios VS (kodas 7.6) projektiniai pasiūlymai vertinami pagal bendruosius projektų atrankos kriterijus.

67. Už atitiktį nustatytiems bendriesiems projektų atrankos kriterijams skiriami balai. Didžiausias galimas balų skaičius vienam projektiniam pasiūlymui pagal bendruosius projektų atrankos kriterijus pagal Priemonės pirmosios VS (kodas 7.2) arba antrosios VS (kodas 7.6) yra 100 (šimtas) balų. Laikoma, kad projektinis pasiūlymas yra pakankamai kokybiškas, jeigu naudos ir kokybės vertinimo metu jam suteikiama ne mažiau kaip 40 (keturiasdešimt) balų (privalomas mažiausias atrankos balų skaičius).

68. Atrankos pagal bendruosius projektų atrankos kriterijus metu nustatys, kad projektiniam pasiūlymui neskirta nustatyto 40 (keturiasdešimt) privalomo mažiausio atrankos balų skaičiaus, jis yra atmetamas. Sekretoriatas per 3 (tris) darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo, registruotu laišku, el. paštu nurodydamas priežastis informuoja pareiškėją, kad projektinis pasiūlymas yra atmetamas.

69. Bendrieji Priemonės veiklos pirmosios VS (kodas 7.2) projektų atrankos kriterijai ir galimos didžiausios jų reikšmės:

Eil. Nr.	Bendrojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Planuojamos sutvarkyti viešosios infrastruktūros vartotojų skaičius <i>(Gyventojų skaičius nustatomas vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenimis, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu nepateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymos, arba pagal naujausius gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų ir neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka, jeigu pareiškėjas su projektiniu pasiūlymu pateikė Lietuvos Respublikos gyventojų registro pažymą. Jei projekto įgyvendinimo vieta apima kelias kaimo vietas, kaip nurodyta Taisyklių 13.7.3 papunktyje, gyventojų skaičius sumuojamas):</i>		
1.1.	200 ir daugiau gyventojų	30	30
1.2.	nuo 100 iki 200 gyventojų		25
1.3.	nuo 70 iki 100 gyventojų		20
1.4.	nuo 50 iki 70 gyventojų		15
1.5.	nuo 30 iki 50 gyventojų		10
2.	Projektu užtikrinamas viešųjų paslaugų teikimas ir (arba) gerinama	25	-

	jų teikimo kokybę (užtikrinamas / gerinamas vandens tiekimas, tvarkomi objektai, kuriuose teikiamos paslaugos kaimo vietovėse ir pan.)		
3.	Projektu skatinama labiausiai pažeidžiamų visuomenės grupių socialinė įtrauktis (turintiems negalią, pensinio amžiaus asmenims, vaikams, jaunimui ir kt.)	15	-
4.	Projekto rezultatų nauda kaimo ekonominei plėtrai (projekto įgyvendinimo metu bus sukurta verslo kūrimuisi palanki aplinka)	15	-
5.	Projekto investicijomis mažinamas neigiamas poveikis aplinkai (diegiamos technologijos, leidžiančios naudoti energijos, vandens taupymo priemonės, prisidedama prie CO ² dujų išmetimo, klimato kaitos mažinimo, vandens kokybės gerinimo ir pan.)	15	-
Balų suma		100	
Mažiausias privalomas balų skaičius		40	

70. Bendrieji Priemonės antrosios VS (kodas 7.6) projektų atrankos kriterijai ir galimos didžiausios jų reikšmės:

Eil. Nr.	Bendrojo atrankos kriterijaus pavadinimas	Didžiausias balas
1.	Projektu sutvarkyti objektai gerina gyventojų poilsio ir kultūrinio gyvenimo sąlygas	35
2.	Projekto rezultatų nauda kaimo ekonominei plėtrai (projekto įgyvendinimo metu bus sukurta verslo kūrimuisi palanki aplinka)	30
3.	Projektas padeda atkurti labiausiai pažeistus kraštovaizdžio elementus šalies probleminėse teritorijose ir atitinka bent vieną iš trijų kriterijaus rodiklių (kriterijus vertinamas pagal Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703, sprendinių nuostatas: 1 rodiklis – Aiškinamojo rašto III skyriaus 17.4 punkto ir brėžinio Nr. 2 „Kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo kryptys“ (nustatyta bioprodukcinių naudojimo racionalų ekologinį reguliavimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategija ir jos kryptys); 2 rodiklis – Aiškinamojo rašto V skyriaus 47–49 punktų ir brėžinio Nr. 2 „Kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo kryptys“ (nustatytos keturių probleminių aplinkosauginių kraštovaizdžio rajonų ribos); 3 rodiklis – Aiškinamojo rašto VI skyriaus 73 punkto ir brėžinio Nr. 3 „Kraštovaizdžio vizualinis estetiškas potencialas“ (nustatytos 27 (dvidešimt septynių) ypač saugomų šalies vizualinio estetiško potencialo arealų ir vietovių ribos)	20
4.	Projektas įgyvendinamas saugomoje teritorijoje	15
Balų suma		100
Mažiausias privalomas balų skaičius		40

71. Atlikus projektinių pasiūlymų naudos ir kokybės vertinimą, sekretoriatas sugrupuoja regiono projektinius pasiūlymus pagal galutinę skirtų specialiųjų ir bendrųjų projektų atrankos balų skaičių sumą. Pirmumas teikiamas projektiniam pasiūlymui, kuriam skiriamas didesnis balų skaičius.

72. Kiekvieno projektinio pasiūlymo naudos ir kokybės vertinimo metu pildoma projektinio pasiūlymo vertinimo išvados formos (Taisyklių 2 priedas) dalis „Naudos ir kokybės vertinimo ataskaita“. Joje turi būti nurodoma, kiek pagal atskirą specialųjį ir bendrąjį atrankos kriterijų skiriama balų ir kodėl. Taip pat išsamus pagrindimas, dėl ko neskirti balai. Turi būti pateikta aiški nuoroda į projektinio pasiūlymo dalį ar prie jo pridėtą dokumentą, kuriame nurodyta informacija, pagal kurią buvo atliktas vertinimas.

73. Sekretoriatas, įvertinęs pateiktus projektinius pasiūlymus ir užpildęs projektinio pasiūlymo vertinimo išvados formoje (Taisyklių 2 priedas) nustatytas dalis: „Administracinės atitikties tikrinimo ataskaita“, „Atitikties bendriesiems tinkamumo reikalavimams vertinimo ataskaita“ ir „Naudos ir kokybės vertinimo ataskaita“, patvirtina vertinimo išvadą.

4 skirsnis. REGIONO PROJEKTŲ SĄRAŠO SUDARYMAS

74. Po vertinimo išvados patvirtinimo, sekretoriatas, iš atrinktų regiono projektinių pasiūlymų, sudaro 2 (du) regiono projektų sąrašo projektus (toliau – regiono projektų sąrašo projektas), užpildydamas regiono projektų sąrašo formas:

74.1. regiono projektų, kurie neviršija lėšų regionui limito likučio, sąrašą (prioritetinis regionų projektų sąrašas) (Taisyklių 3 priedas);

74.2. regiono projektų, kurie viršija lėšų regionui limito likutį, sąrašą (rezervinis regiono projektų sąrašas) (Taisyklių 4 priedas);

75. Sąrašuose esantys regiono projektai išdėstomi pirmumo tvarka pagal skirtą balų skaičių – nuo daugiausiai iki mažiausiai projektui skirtų balų (bet ne mažiau kaip mažiausią privalomą skaičių).

76. Projektas, kuriam skirtas mažiausias privalomas balų skaičius pagal specialiuosius ir bendruosius projektų atrankos kriterijus ir kuriam neužteko nustatytų lėšų regionui limito likučio, įrašomas į rezervinį regiono projektų sąrašą, kuris sudaromas ir administruojamas Taisyklių 6 skirsnyje nustatyta tvarka.

77. Jeigu keliems projektams, įtrauktiems į prioritetinį regiono projektų sąrašą, projektų naudos ir kokybės vertinimo metu skiriama ta pati balų suma, tačiau visiems vienodą balų skaičių surinkusiems projektams nustatyto regionui lėšų limito likučio neužtenka, sekretoriatas turi vienodą

balų skaičių surinkusiems projektams atlikti papildomą pirmumo vertinimą, ir įtraukti dalį (kuriai užtektų nustatyto lėšų regionui limito likučio) projektų į regiono projektų sąrašą.

78. Papildomas pirmumo vertinimas projektams, surinkusiems vienodą balų skaičių, atliekamas pagal šiuos kriterijus:

78.1. projektas įgyvendinamas savivaldybėje, kurioje nedarbo lygis aukštesnis nei vidutinis Lietuvos nedarbo lygis;

78.2. prašoma mažesnė paramos suma projektui įgyvendinti.

79. Papildomas reitingavimas pirmiausiai atliekamas pagal kriterijų, nustatytą Taisyklių 78.1 papunktyje. Atlikus reitingavimą pagal pirmąjį kriterijų (nustatytą Taisyklių 78.1 papunktyje) ir esant lėšų trūkumui, atliekamas papildomas reitingavimas pagal antrąjį kriterijų, nustatytą Taisyklių 78.2 papunktyje.

80. Jei atlikus papildomą pirmumo vertinimą, projektų prašoma paramos suma viršija nustatytą lėšų regionui limitą, projektai, kuriems neužtenka nustatytų lėšų regionui limitu likučio, įrašomi į rezervinį regiono projektų sąrašą.

81. Po projektų naudos ir kokybės vertinimo arba po papildomo pirmumo vertinimo (jei taikoma) atliekamas projektinių pasiūlymų atrankos kontrolės vertinimas Taisyklių 7 skirsnyje nustatyta tvarka.

82. Sekretoriatas po projektinių pasiūlymų atrankos kontrolės vertinimo, gavęs patvirtinimą, kad Agentūra neturi pastabų dėl projektų vertinimo, prioritетinių ir rezervinių regiono projektų sąrašų projektus pateikia regiono plėtros tarybai svarstyti ir tvirtinti. Kartu su prioritетiniu ir rezerviniu regiono projektų sąrašų projektais regiono plėtros tarybai pateikiami ir kiti regiono plėtros tarybos darbo reglamente nustatyti ir (ar) klausimo dėl regiono projektų sąrašo sudarymo svarstymui reikalingi dokumentai.

83. Kartu su regiono sąrašo projektu regiono plėtros tarybai pateikiamos projektinių pasiūlymų (kurie vertinimo metu buvo įvertinti, kaip neatitinkantys nustatytų kriterijų) dėl regionų projektų įgyvendinimo vertinimo išvadų skenuotos kopijos.

5 skirsnis. REGIONO PROJEKTO SĄRAŠŲ SVARSTYMAS IR TVIRTINIMAS

84. Regiono plėtros taryba, vadovaudamasi atitinkamo regiono plėtros planu, KPP, Taisyklėmis, Agentūros pateiktomis projektinių pasiūlymų atrankos kontrolės vertinimo išvadomis, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir patvirtintais specialiaisiais ir bendraisiais projektų atrankos kriterijais bei atsižvelgdama į sekretoriato patvirtintą projektinio pasiūlymo vertinimo

išvadą, įvertinusi projektinius pasiūlymus ir jų reikšmę regiono plėtrai, ne vėliau kaip iki Taisyklių 40 punkte nustatytos datos svarsto prioritetinio ir rezervinio regiono projektų sąrašų projektus ir savo sprendimu tvirtina juos 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiui sudarydama regionų projektų sąrašus pagal Priemonės pirmąją VS (kodas 7.2) ir antrąją VS (kodas 7.6).

85. Regiono plėtros tarybai apsvaščius projektinius pasiūlymus, jie prioritetiniame ir rezerviniame regiono projektų sąrašė išdėstomi pirmumo tvarka, kaip nurodyta Taisyklių 75 punkte.

86. Regiono plėtros tarybai patvirtinus regiono projektų sąrašus, sekretoriatas ne vėliau kaip per 8 (aštuonias) darbo dienas informuoja Ministeriją, Agentūrą ir Vidaus reikalų ministeriją apie regiono plėtros tarybos sprendimą, pridėdamas patvirtintų prioritetinio ir rezervinio regiono projektų sąrašų ir regiono plėtros tarybos sprendimo, kuriuo patvirtinti prioritetinis ir rezervinis regiono projektų sąrašai, kopijas. Sekretoriatas paskelbia prioritetinį ir rezervinį regiono projektų sąrašus Regioninės plėtros departamento interneto svetainėje www.lietuvosregionai.lt.

87. Regiono plėtros tarybos patvirtinti regiono projektų sąrašai negali būti laikomi galutiniu sprendimu finansuoti projektą iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžete numatytų bendrojo finansavimo paramos lėšų. Galutinį sprendimą dėl regiono projekto finansavimo priima Ministerija, vadovaudamasi Taisyklių XIII skyriuje nustatyta tvarka, prieš tai atlikus paramos paraiškų ir jų priedų vertinimo procedūras.

88. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukiami į prioritetinį regiono projektų sąrašą, įgyja teisę teikti paraišką projektui finansuoti.

89. Sekretoriatas ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo regiono projektų sąrašų patvirtinimo galimiems pareiškėjams išsiunčia raštą, kuriuo informuoja apie regiono projektų sąrašo patvirtinimą ir pasiūlo pagal Žemės ūkio ministro patvirtintame grafike nurodytą terminą pateikti paraišką (-as) patvirtintajam projektiniam pasiūlymui įgyvendinti. Pranešimas laikomas įteiktu praėjus 5 (penkioms) darbo dienoms nuo pranešimo išsiuntimo paštu registruotu laišku dienos arba įteikus jį galimam pareiškėjui pasirašytinai.

6 skirsnis. REGIONŲ PROJEKTŲ SĄRAŠŲ KEITIMAS

90. Regiono plėtros taryba gali keisti patvirtintus prioritetinį ir rezervinius regiono projektų sąrašus išbraukiant regionų projektus iš prioritetinio regiono projektų sąrašo ir (arba) įrašant naujus projektus iš rezervinio regiono projektų sąrašo esant bent vienai iš išvardytų sąlygų:

90.1. pareiškėjas nepateikia paraiškos Agentūrai pagal Paraiškų priėmimo grafike nustatytą kvietimo teikti paraiškas laikotarpį;

90.2. pareiškėjas atsiima paraišką ir nutraukiamas paraiškos vertinimas;

90.3. projekto vertinimo metu Agentūra priima sprendimą atmesti paramos paraišką;

90.4. Ministerija priima sprendimą nefinansuoti projekto;

90.5. Agentūra, Ministerija ir (arba) kita valstybės institucija pagal jai Lietuvos Respublikos teisės aktuose suteiktą kompetenciją pripažįsta sprendimą dėl projekto finansavimo netekusiu galios ar priima sprendimą nutraukti paramos sutartį;

90.6. projektų vertinimo metu Agentūra nustato mažesnę tinkamų finansuoti išlaidų sumą, nei pareiškėjas buvo nurodęs paraiškoje, arba pareiškėjas pateikė paraišką mažesnei paramos lėšų sumai, nei įrašyta prioritetiniame projektų sąrašė, ir šiai mažesnei paramos lėšų sumai sudaroma paramos sutartis;

90.7. paramos gavėjui informavus Agentūrą apie nepanaudotą arba neplanuojamą panaudoti paramos sutartimi skirtą paramos lėšų sumą (pvz. atlikus viešuosius pirkimus, darbai ir (arba) paslaugos nuperkamos už mažesnę nei buvo numatytą paramos sumą paramos paraiškoje).

91. Esant aplinkybėms, nurodytoms:

91.1. Taisyklių 90.1–90.7 papunkčiuose, Agentūra informuoja sekretoriata, kad regiono projektas būtų išbrauktas iš prioritetinio regiono projektų sąrašo arba apie mažesnę skirtą paramos sumą projektui įgyvendinti, nurodydama netinkamų finansuoti lėšų sumą konkrečiam projektui arba apie nepanaudotas / neplanuojamas panaudoti paramos gavėjo lėšas, kaip nurodyta Taisyklių 90.7 papunktyje. Vietoj išbraukto regiono projekto, arba atsiradus aplinkybėms, nurodytoms Taisyklių 90.6-90.7 papunkčiuose prioritetinį regiono projektų sąrašą iš rezervinio regiono projektų sąrašo gali būti perkeliamas (-i) aukščiausioje pirmumo vietoje esantis (-ys) projektinis (-iai) pasiūlymas (-ai), jeigu jo (-ų) prašoma paramos suma neviršija konkrečaus regiono lėšų limito arba jo likučio;

91.2. Tuo atveju, jeigu konkrečaus regiono projektų vertinimo metu lieka nepanaudota paramos lėšų suma, kurios pakanka pirmajam eilėje esančiam rezerviniam projektui ar jo daliai, finansuoti, pareiškėjui sutikus prie trūkstamos dalies prisidėti nuosavomis lėšomis, projektas perkeliamas iš rezervinio projektų sąrašo į prioritetinį projektų sąrašą;

92. Rezerviniame regiono projektų sąrašė esančius pareiškėjus sekretoriatas apie tai informuoja raštu ir paklausia, ar jų pateiktą projektinį pasiūlymą įtraukti į prioritetinį regiono projektų sąrašą (informacinis pranešimas turi būti išsiųstas ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo informacijos iš Agentūros gavimo dienos).

93. Jeigu pareiškėjas raštu sutinka (sutikimas gali būti atsiųstas el. paštu), jo pateiktas projektinis pasiūlymas įtraukiamas į prioritetinį regiono projektų sąrašą.

94. Jeigu pareiškėjas raštu nesutinka arba neatsiunčia jokio sprendimo, projektinis pasiūlymas išbraukiamas iš rezervinio regiono projektų sąrašo.

95. Regiono projektų sąrašai keičiami redaguojant regiono projektų sąrašus ir patvirtinant naujas regiono projektų sąrašų redakcijas. Patvirtintos naujos regiono projektų sąrašų redakcijos paskelbiamos ir apie jas informuojama Taisyklių 86 punkte nustatyta tvarka.

96. Regiono projektų sąrašas keičiamas taip, kad Regiono projektų sąrašė esančių regiono projektų lėšų suma neviršytų paramos regionui limitu arba jo likučio.

97. Projektai iš rezervinio regiono projektų sąrašo gali būti perkelti į prioritetinį regiono projektų sąrašą ir galutinis prioritetinis regiono projektų sąrašas turi būti sudarytas ne vėliau kaip iki 2021 m. kovo 1 d.

98. Pareiškėjai, kurių projektai iš rezervinio regiono projektų sąrašo įtraukiami į prioritetinį regiono projektų sąrašą, įgyja teisę teikti paraišką finansuoti projektą. Paraiška turi būti pateikta ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo patvirtintos naujos prioritetinio regiono projektų sąrašo redakcijos.

7 skirsnis. PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ ATRANKOS IR KITŲ PRIEMONĖS ADMINISTRAVIMO FUNKCIJŲ KONTROLĖS VERTINIMAS

99. Agentūra atlieka projektinių pasiūlymų atrankos kontrolės vertinimą Taisyklių ir Agentūros patvirtintų darbo tvarkos aprašų nustatyta tvarka.

100. Agentūra, be projektinių pasiūlymų atrankos kontrolės vertinimo, kontroliuoja kitų Regioninės plėtros departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos ir regionų plėtros taryboms Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ 3.11 ir 3.12 papunkčiuose pavestų Priemonės administravimo funkcijų atlikimą. Agentūra su Regioninės plėtros departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos vadovaujasi bendradarbiavimo sutartimi, kurioje nustatoma atitinkamos institucijos pareigos ir atsakomybė, susijusi su jai pavestomis Priemonės administravimo funkcijomis, ir kita informacija, kaip nustatyta Administravimo taisyklių 169 punkte.

101. Sekretoriatas po vertinimo išvados patvirtinimo:

101.1. siunčia Agentūrai patvirtintą vertinimo išvadą (tiek neigiamai, tiek teigiamai įvertintų projektinių pasiūlymų), pridėdamas projektinio pasiūlymo su privalomais priedais bylos kopiją, kontrolės vertinimui. Projektinio pasiūlymo su visais privalomais priedais bylos kopija gali būti siunčiama el. būdu;

101.2. iki 2020 m. sausio 2 d. pateikia Agentūrai sudarytus regiono projektų sąrašų projektus kontrolės vertinimui.

102. Sekretoriatas Agentūros atstovo (-ų) prašymu gali išsiųsti papildomą informaciją apie regiono projektų sąrašų pagal Priemonę svarstymą ir tvirtinimą: projektinių pasiūlymų ir jų priedų kopijas, susirašinėjimo su pareiškėjais dokumentų kopijas, kitą prašomą informaciją, ir atsakyti į Agentūros atstovų pateiktus klausimus. Agentūros atstovas (-ai), atlikęs (-ę) projektinių pasiūlymų kontrolės vertinimą, sekretoriatui iki 2020 m. sausio 31 d. pateikia vieną iš sprendimų:

102.1. patvirtinimą, kad Agentūra neturi pastabų dėl projektų vertinimo;

102.2. informaciją, kad Agentūra nustatė projektų vertinimo pažeidimų;

102.3. kitą sprendimą.

103. Jeigu Agentūra informuoja sekretoriatą apie nustatytus projektų vertinimo pažeidimus, turi būti stabdomas regionų projektų sąrašų pagal Priemonę tvirtinimas. Agentūros pranešime taip pat nurodoma informacija apie veiksmus, kurių sekretoriatas turi imtis, kad regionų projektų sąrašų pagal Priemonę tvirtinimo procesas galėtų būti atnaujintas. Agentūrai pateikiama informacija dėl neatitikčių ištaisymo, prireikus pridedant ir projektinių pasiūlymų, jų priedų bei projektinių pasiūlymų vertinimo išvadų kopijas.

XI SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO IR VERTINIMO TVARKA

104. Pareiškėjas, kurio projektas įtrauktas į regiono plėtros tarybos patvirtintą regiono projektų sąrašą, siekdamas gauti finansavimą, turi užpildyti paramos paraišką projektui finansuoti. Paramos paraiškos forma pateikiama Taisyklių 5 priede ir skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse adresais: www.zum.lt ir www.nma.lt.

105. Paramos paraiška ir dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.

106. Paramos paraiška ir jos priedai turi būti pateikti spausdintine forma (užpildyti ir išspausdinti). Ranka užpildytos paramos paraiškos nepriimamos.

107. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritoriniai paramos administravimo skyriai adresais, nurodytais interneto svetainėje www.nma.lt. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti asmeniškai ar per įgaliotą asmenį, šie dokumentai taip pat gali būti pateikiami ir per ŽŪMIS. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paraiškos nepriimamos.

108. Paramos paraiškos registruojamos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

109. Užregistravus paramos paraišką, atliekamas paraiškų vertinimas. Paraiškų vertinimą sudaro du etapai:

109.1. administracinės atitikties tikrinimas;

109.2. paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimas.

110. Administracinės atitikties tikrinimas ir paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimas atliekami Administravimo taisyklių nustatyta tvarka, ne ilgiau kaip 3 mėnesius nuo paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje dienos.

XII SKYRIUS

PROJEKTŲ ATRANKA

111. Projektų atranka pagal Priemonę atliekama regiono projektų planavimo būdu (atrenkant, vertinant projektinius pasiūlymus ir sudarant regiono projektų sąrašus), vadovaujantis Taisyklių X skyriuje nustatytais reikalavimais ir tvarka.

XIII SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS

112. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijos projektų atrankos komitetui (toliau – Komitetas).

113. Komitetas svarsto projektus ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių ir (arba) nefinansuotinių projektų. Vadovaujantis Komiteto rekomendacijomis, galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo ir (arba) neskyrimo priima ministras ar jo įgaliotas asmuo. Ministerija apie galutinį sprendimą informuoja Agentūrą per 5 (penkias) darbo dienas nuo jo priėmimo dienos.

114. Gavusi sprendimą iš Ministerijos skirti paramą, Agentūra, vadovaudamasi Administravimo taisyklių nustatyta tvarka, rengia paramos sutartį.

115. Priimant sprendimą dėl paramos skyrimo turi būti užtikrinama, kad, sudarius paramos sutartis, nebūtų viršyta Priemonei nustatyta projektams finansuoti skirta paramos lėšų suma ir lėšų limitas konkrečiam regionui nustatytas Metodikoje.

116. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, šios sutarties įsigaliojimo dieną tampa paramos gavėju.

XIV SKYRIUS

MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

117. Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos sutartyje, nustatytu periodiškumu teikia nustatytos formos mokėjimo prašymą Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

118. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar numatyti mažesnę paramos objektų paskirstymo tarp paramos dalių paramos sumą, nei nurodyta mokėjimo prašyme, jis iki paramos sutartyje nustatyto mokėjimo prašymo pateikimo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą. Jei argumentuotas prašymas pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių nepateiktas iki mokėjimo prašymo pateikimo, Agentūra pateiktą mokėjimo prašymą laiko prašymu keisti paramos objektų paskirstymo tarp paramos dalių paramos sumą bei kreipiasi į paramos gavėją, prašydama pateikti argumentus ir paramos gavėjui suteikdama 10 darbo dienų terminą. Jeigu Paramos gavėjas nori padidinti paramos objektų pasiskirstymo tarp paramos dalių atitinkamame mokėjimo prašyme prašomą paramos sumą (sumažinęs paramos sumą atitinkama suma kitame (-uose) mokėjimo prašyme (-uose), pritarimą tokiam keitimui iš Agentūros (paramos sutarties pakeitimą) jis turi gauti iki atitinkamo mokėjimo prašymo pateikimo dienos. Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka keičiama paramos sutartis.

119. Paramos gavėjas gali pateikti iki 5 (penkių) mokėjimo prašymų (įskaitant avansinį ir galutinį mokėjimo prašymus).

120. Šiai priemonei taikomas išlaidų kompensavimo, išankstinio finansavimo (išankstinis sąskaitų apmokėjimas), išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdas, kai avansas nėra EK tinkamos deklaruoti išlaidos arba išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdas, kai avansas yra EK tinkamos deklaruoti išlaidos. Pareiškėjas pasirenka vieną iš šių mokėjimo būdų, kurį taikydamas įgyvendins projektą.

121. Kai taikomas išankstinis finansavimas (išankstinis sąskaitų apmokėjimas):

121.1. jis atliekamas po projekto ar jo dalies įgyvendinimo, tačiau iki faktiško nupirktų prekių, paslaugų ar darbų sąskaitų apmokėjimo, paramos gavėjas, apmokėjęs nuosavo indėlio dalį,

su mokėjimo prašymu (pridedant reikalaujamus, įskaitant nuosavo indėlio apmokėjimo įrodymo, dokumentus) deklaruoja patirtas, bet dar neapmokėtas išlaidas;

121.2. Agentūra, atlikusi vertinimą ir nenustačiusi pažeidimų, sąskaitose nurodytas tinkamas finansuoti išlaidas apmoka paramos gavėjui Administravimo taisyklių nustatyta tvarka;

121.3. paramos gavėjas, gavęs paramos lėšas, privalo per 5 (penkias) darbo dienas pervesti jas paslaugų teikėjui, prekių tiekėjui ar rangovui, iš karto pervedus lėšas, išsiųsti Agentūrai pranešimą apie apmokėjimą, pridėdamas išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų kopijas;

121.4. paramos gavėjui per nustatytą laikotarpį Agentūrai nepateikus pranešimo apie patirtų išlaidų apmokėjimą ir apmokėjimo įrodymo dokumentų, Agentūra netvirtina kito vėliau paramos gavėjo teikiamo (-ų) mokėjimo prašymo (-ų). Šios išlaidos deklaruojamos EK kaip tinkamos išlaidos bendrai finansuoti iš EŽŪFKP tik po to, kai Agentūra patikrina, kad paramos gavėjas visiškai atsiskaitė su paslaugų teikėju, prekių tiekėju arba rangovu.

122. Pasirinkus vieną iš išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdų avanso dydis paramos gavėjui negali būti didesnis nei:

122.1. 20 (dvidešimt) proc. nuo sprendime skirti paramą nurodytos paramos sumos;

122.2. 40 (keturiasdešimt) proc. nuo sprendime skirti paramą nurodytos paramos sumos, jeigu paramos gavėjas pateikia finansinės arba lygiavertės institucijos išduotą garantinį raštą dėl avanso draudimo, atitinkančio 100 (šimtą) proc. avanso sumos.

123. Gavęs avansą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą ir pirmąjį mokėjimo prašymą teikia vienu iš Taisyklėse nustatytų būdų Agentūrai ne vėliau kaip po 3 mėnesių nuo avanso gavimo dienos. Jeigu per 3 mėnesius nuo avanso gavimo dienos paramos gavėjas nepradeda įgyvendinti projekto ir nepatiria išlaidų, jis, praėjus 3 mėnesiams, per 5 darbo dienas privalo grąžinti avansą Agentūrai.

124. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas, bei galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

125. Mokėjimo prašymo teikimo, administravimo ir paramos lėšų išmokėjimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XV SKYRIUS

SANKCIJOS

126. Bendros sankcijos nurodytos Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones taikymo metodikos patvirtinimo“, taip pat netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiame) projektą paramos gavėjui taikomos ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos sankcijos. Taikomos tokios sankcijos: paramos sumažinimas, paramos teikimo sustabdymas ir (arba) nutraukimas, sutarties nutraukimas ir (arba) reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos; apribojimas teikti paraiškas; kitos poveikio priemonės dėl su gauta arba prašoma parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymo. Sankcijos taikomos Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

127. Priemonei taikomos specialiosios sankcijos:

127.1. nepradėjus įgyvendinti projekto (netenkinant Taisyklių 14.1 papunktyje numatytų darbų pradžios kriterijų) per 6 (šešis) mėnesius nuo paramos sutarties pasirašymo dienos, paramos sutartis nutraukiama, išskyrus atvejus, kai šio įsipareigojimo neįvykdymą lėmė aplinkybės, nesusijusios su pareiškėjo neveikimu ir jis negalėjo turėti įtakos tokių pasekmių atsiradimui (pvz., darbai nepradėti dėl trečiosios šalies veikimo / neveikimo). Paramos gavėjas privalo pateikti Agentūrai šių aplinkybių faktinius įrodymus;

127.2. parama neskiriama ir paramos sutartis nutraukiama, jei paramos gavėjas kartu su pirmuoju (ne avansiniu) mokėjimo prašymu nepateikia patvirtinto techninio darbo projekto ir (arba) supaprastinto darbo projekto, ir (arba) tvarkybos darbų projekto, ir (arba) leidimo atlikti kultūros paveldo objekto ar kultūros paveldo statinio tvarkybos darbus, ir statybą leidžiančio dokumento;

127.3. paramos dalis susigrąžinama, kai, Agentūrai pareikalavus, paramos gavėjas nepateikia dokumentų, kuriais deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, bei išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentų. Tokiu atveju susigrąžinama tokia paramos dalis, už kurią paramos gavėjas nepateikė reikalingų dokumentų.

XVI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

128. Paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimas ir tinkamumo skirti paramą vertinimas, administravimas, paramos lėšų išmokėjimas, ataskaitų teikimas, projektų įgyvendinimo priežiūra ir tikrinimas, apskundimo tvarka atliekama Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

129. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

130. Pasikeitus Taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems pareiškėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.
